

W tej serii:

HIMALAJE:

Cho Oyu Himal (w jęz.niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Khumbu La, Nangpai Gosum, Kyajo Ri. Wyd. 1988
Zeszyt 2: Cho Oyu, Ngozumpa Kang, Gyachung Kang. Wyd. 1988.

Pumori-Taboche Himal (w jęz.niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Nup La, Gyubanare Kang, Lobuche, Kangchung, Pointed Peak. Wyd. 1988.
Zeszyt 2: Jobo Lhaptshan, Taboche, Pumori, Khumbutse. Wyd. 1988.

Mount Everest Massiv (w jęz.niemieckim lub niemiecki/angielski)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Mount Everest, Changtse. Wyd. 1985-wyczerpane.
/Nowe poprawione i uzupełnione wydanie 1986 - AREE GREUL Inter. Alpine Publ./
Zeszyt 2: South Col, Lhotse, Nuptse. Wyd. 1988.
Zeszyt 3: Inja Tse, Chukhung, Pokalde, Shartse, Cho Polu, Pethangtse. Wyd. 1988.

Makalu Himal (w jęz.niemieckim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Chago, Kangchungtse, Chomo Lönzö. Wyd. 1988.
Zeszyt 2: Makalu La, Makalu, Peak 6707, Yaupa, Peak 5, Popti La. Wyd. 1988.

Kangchenjunga Himal (w jęz.polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Nepal Gap, Girmigela Chuli, Sugarloaf, Taple Shikhar, Kangchenjunga. Wyd. 1987.
Zeszyt 2: Kangchenjunga, Kangbachen, Ramthang, Anidesh Chuli, Merrra. Wyd. 1988.
Zeszyt 3: Kumbhakarna, Khabur, Buffer Peak, Tso Kang, Boktoh, Mirgin La. Wyd. 1988.

KARAKORUM:

Western Baltoro Mustagh (w jęz.polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, West Mustagh Pass, Paiju Group. Wyd. 1988.
Zeszyt 2: Sarpo Laggo Pass, Trango Group. Wyd. 1989.
Zeszyt 3: Lobsang Group, East Mustagh Pass, Mustagh Tower. Wyd. 1989.
Zeszyt 4: Savoia Group, Chongtar Group. Wyd. 1989.

Northern Baltoro Mustagh (w jęz.polskim)

Zeszyt 1: Wprowadzenie, Eksploracja, Savoia Saddle, K2. Wyd. 1989.

POLSKA:

Gora Zborow (w jęz.polskim)

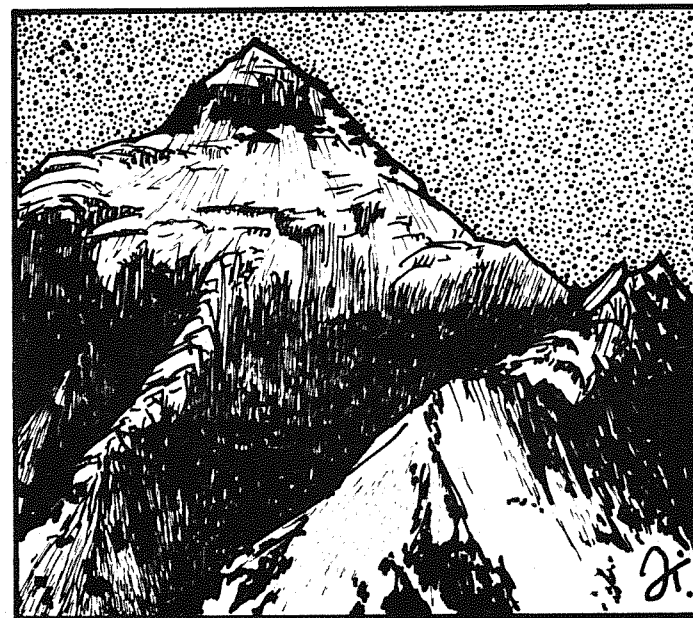
Zeszyt 1: Czesć zachodnia. Wyd. 1986.
Zeszyt 2: Czesć wschodnia. Wyd. 1986.

W krotce! Northern Baltoro Mustagh - Zeszyt 2 (w jęz.polskim)

Niniejszym proszę wszystkich o przysyłanie sprostowań, uzupełnień i uwag do powyższych przewodników. Proszę również o materiały do dalszych zeszytów tej serii.

J.Kielkowski, Potsdamer Str.45, 4000 Düsseldorf 13.

NORTHERN BALTORO MUSTAGH

PRZEWODNIK ALPINISTYCZNY

Jan Kiełkowski

N O R T H E R N
B A L T O R O M U S T A G H

Zeszyt 1

Przewodnik alpinistyczny

(wszelkie prawa zastrzeżone)

*dla Pani M.
z rezerwacji przedwzięcia
JK.*

Düsseldorf 1989

WPROWADZENIE

Baltoro jest nazwą jednego z największych lodowców Karakorum - Baltoro Glacier. Nazwa ta jest prawdopodobnie pochodzenia tybetańskiego i ma oznaczać "ofiarujący płodność", gdyż wody wypływające z tego lodowca umożliwiają niżej zakładanie uprawnych oaz w pustynnym krajobrazie. Słowo Mustagh (Muztagh) oznacza Lodowe (Śnieżne) Góry. Tak więc Baltoro Mustagh to Lodowe Góry wznoszące się nad Lodowcem Baltoro.

Baltoro Mustagh stanowi centralną i zarazem najwyższą wypiętrzoną część t.zw. Great Karakorum (Wielkie Karakorum), czyli systemu masywów górskich, przez które przebiega - dosyć umownie - Główna Grań Karakorum.

W Baltoro Mustagh wznoszą się wszystkie ośmiotysięczne szczyty Karakorum: K2, Broad Peak, Gascherbrum I i II.

Od północy graniczy Baltoro Mustagh z pasmami górskimi Aghil Range i Ak-Tagh. Na zachód przechodzi w pasmo Panmah Mustagh, na wschódzie w Siachen Mustagh a na południu sąsiaduje z Masherbrum Range.

Granice rejonu Baltoro Mustagh wyznaczają: Panmah Gl. - Shirring Gl. - West Mustagh Pass - Sarpo Laggo Gl. - Shaksgam River - Staghar Gl. - Turkestan La - Siachen Gl. - Sia La - Kondus Gl. - Conway Saddle - Abruzzi Gl. - Baltoro Gl. - Biaho Lungma - Dumordó River. Główną Granią Baltoro Mustagh, która stanowi fragment Głównej Grani Karakorum, biegnie granica pomiędzy Pakistanem i Chinami.

Pod względem obszaru należy Baltoro Mustagh do mniejszych pasm górskich Karakorum. Niemniej jest to obszar i tak za rozległy do koncepcji niniejszego opracowania. Z tego też względu podzielono tutaj całe Baltoro Mustagh na 3 podrejon: Western B.M., Northern B.M. i Eastern B.M. Rejon te różnią się znacznie pomiędzy sobą zarówno pod względem wysokości szczytów jak też morfologii. Bardzo odmienny jest też charakter alpinistyczny poszczególnych rejonów.

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Northern Baltoro Mustagh czyli północna część pasma Baltoro Mustagh.

Northern Baltoro Mustagh obejmuje najbardziej na północ wysunięty odcinek Głównej Grani Baltoro Mustagh, pomiędzy Savoia Saddle na zachodzie i Sella Pass na wschodzie z wszystkimi jej bocznymi odnogami. Od pn.-wsch. opisywany rejon ogranicza dolina Shaksgam River, od zachodu K2 Glacier, a od południa North Gasherbrum Gl. i najwyższe odnogi Baltoro Gl.: Savoia Gl. i Godwin Austen Gl.

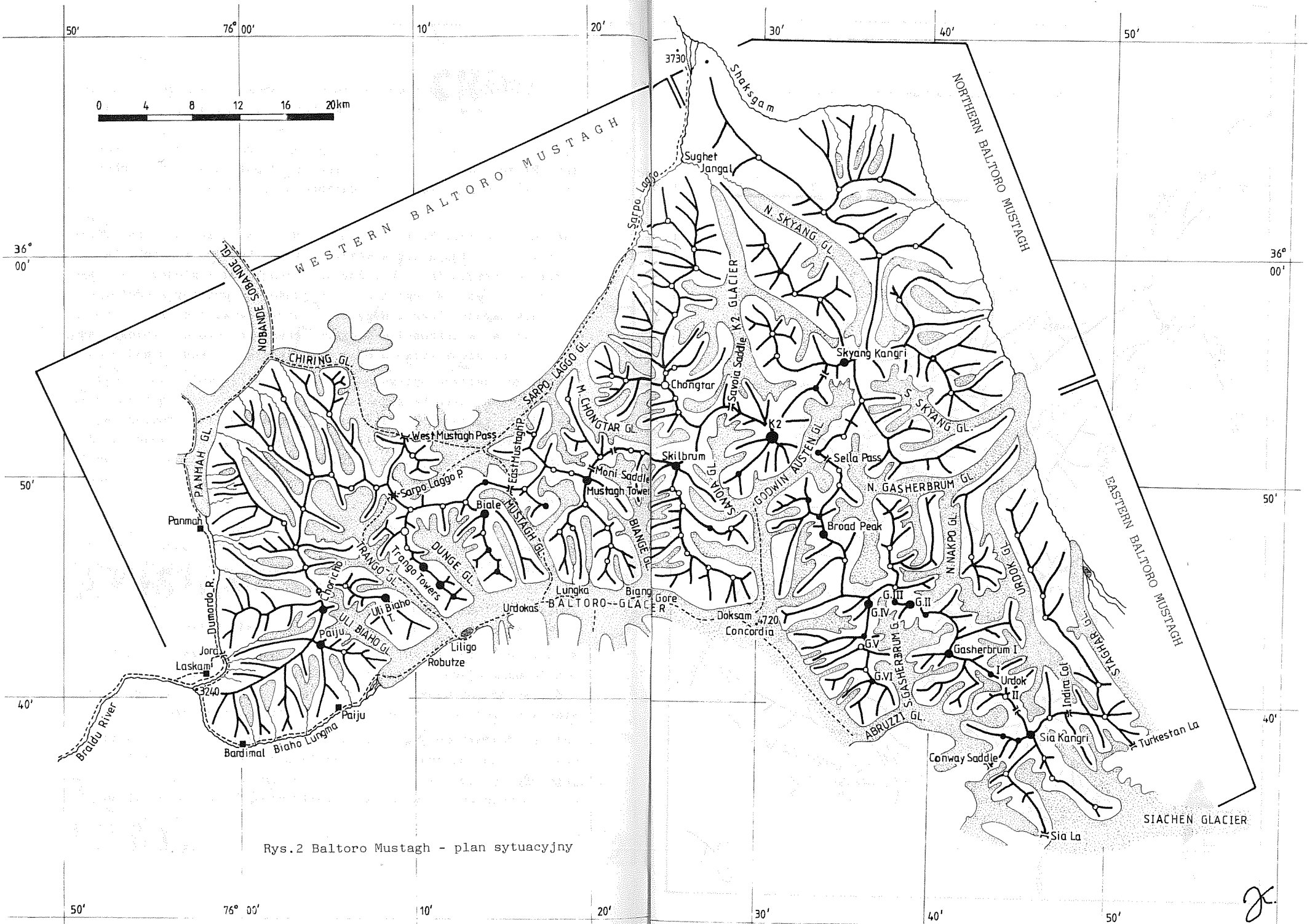
Dwa duże lodowce: North Skyang Gl. i South Skyang Gl. oraz liczne mniejsze wcinają się w masyw Northern Baltoro Mustagh. Nad całym rejonem dominuje potężny K2 - drugi pod względem wysokości szczyt Ziemi. W jego cieniu znajduje się wybitny siedmiotysięcznik Skyang Kangri. Wszystkie pozostałe wierzchołki, wznoszące się w większości w bocznych graniach tego ostatniego, są znacznie niższe i tylko nieliczne osiągają wysokość ponad 6500 m.

Budowa geologiczna opisywanego rejonu jest skomplikowana i słabo zbadana. Sam masyw K2 zbudowany jest z granitu i granitognejsów. Dzisiejsze kształty grani i dolin Northern Baltoro Mustagh są efektem długotrwałej działalności lodowcowej. Dolna granica, do której obecnie schodzą tutaj lodowce, znajduje się na wysokości około 3650 m po stronie południowej i około 4200 m po północnej stronie rejonu.

Najniższy punkt opisywanego obszaru, 3750 m, znajduje się na jego północnym skraju, w miejscu gdzie potok Sarpo Laggo wpada do Shaksgam River. Skąpe pastwiska występują tylko w nielicznych, dogodnych miejscach. Jedynym miejscem zadrzewionym jest Sughet Jangal u zbiegu dolin Sarpo Laggo i K2 Glacier. Stanowi ono prawdziwą oazę zieleni w tym pustynnym krajobrazie.

W całym rejonie nie ma jakichkolwiek osiedli ludzkich. Są tylko nieliczne miejsca postojowe (z trawą dla zwierząt jutrznich), które wykorzystywane były niegdyś przez karawany handlowe a dziś stanowią miejsca obozowe dla ekspedycji alpinistycznych.

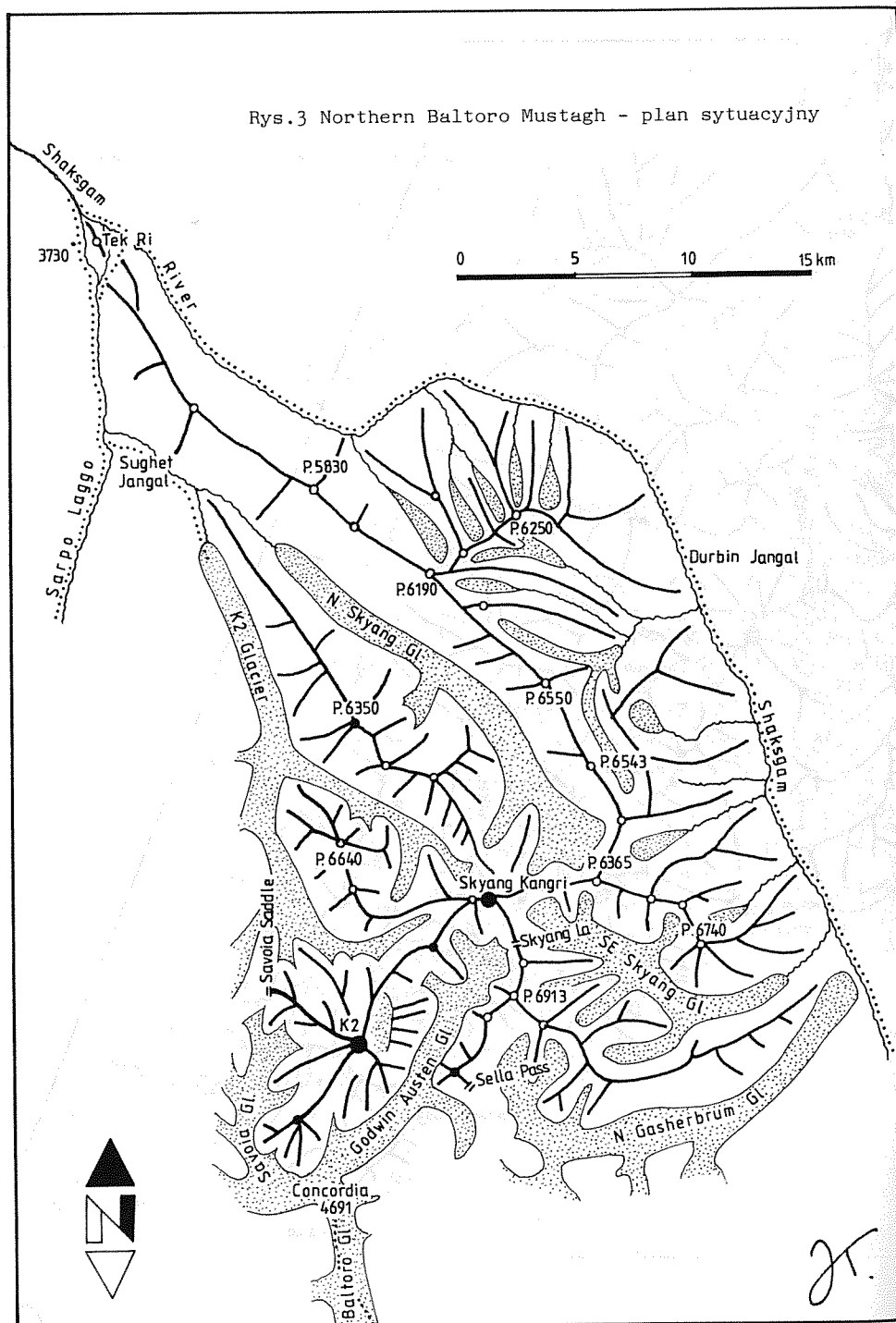
Baltoro Mustagh znajduje się w strefie wpływów klimatu monsunowego. Monsum dociera tutaj znacznie później niż w Himalaje i jego efekty (opady) są odczuwalne dopiero powyżej 5000 mnpm. Okres monsunowy odpowiada w przybliżeniu czasowo okresowi na-

Rys.2 Baltoro Mustagh - plan sytuacyjny

Handwritten signature or mark.

Rys.3 Northern Baltoro Mustagh - plan sytuacyjny

szego lata. Okresy przedmonsunowy i pomonsunowy odpowiadają czasowo naszej wiosnie i jesieni. Warunki pogodowe wtedy są najkorzystniejsze do podejmowania działalności alpinistycznej. O okresie zimowym zebrano dotąd mało doświadczeń. Wiadomo jednak, że dużą przeszkodą jest, utrzymująca się w tym okresie, powłoka śnieżna sięgająca daleko w dół dolin, która utrudnia znacznie transport wyposażenia wyprawowego do rejonu działania. Również niskie temperatury i silne wiatry nie sprzyjają działalności alpinistycznej.

EKSPLORACJA NORTHERN BALTORO MUSTAGH

Dolne części doliny Baltoro były od dawna odwiedzane przez miejscową ludność, wypasającą tutaj swoje stada owiec. Nie docierali oni jednak w opisywany rejon, który jest tylko lodową pustynią. Wzdłuż jego północnej granicy, dolinami Shaksgam River i Sarpo Lago prowadzi stary szlak karawanowy, który przez przełęcz Mustagh Pass przekracza grań Baltoro Mustagh w jej zachodniej części. Szlak ten łączył miejscowości, znajdujące się po południowej stronie Karakorum z Turkiestanem na północy. Sughet Jangal był miejscem popasowym na tym szlaku. Niewątpliwie przechodzono dawniej również doliną Shaksgam River do jej górnej części.

Być może, że rejon Baltoro odwiedzili jezuici d'Espinha w 1760 i Falconer w 1838 r., jednakże informacje o ich podróżach nie są przekonywująco udokumentowane. Należy więc przyjąć że pierwszym podróżnym, który dotarł na Baltoro Gl. był Godwin Austen w 1861. Z kolei F.Younghusband był pierwszym, który w 1887 r. przeszedł wzdłuż północnych stóp Northern Baltoro Mustagh.

Poniżej zamieszczony wykaz jest próbą zestawienia wszystkich ekspedycji, które do tej pory działały w granicach opisanego tutaj rejonu.

1861	1	Brytyjska Eksp. kier. H.H.Godwin Austen; Baltoro Gl.
1887	1	Brytyjska Eksp. kier. F.Younghusband; doliny Shaksgam River i Sarpo Lago.
1889	1	Brytyjska Eksp. kier. F.Younghusband; dolina Shaksgam.
1890	1	Włoska Eksp. kier. R.Lerco; Godwin Austen Gl.
1892	1	Brytyjska Eksp. kier. M.Conway; Concordia.

- 1902 1 Międzynarodowa Eksp. kier. O.Eckenstein; K2 do 6400, Skyang La, Skyang SW La - próba.
- 1909 1 Włoska Eksp. kier. L.Amadeo di Savoia; K2 do 6000, Skyang La, Skyang Kangri do 6600, Savoia Saddle.
- 1929 1 Włoska Eksp. kier. Duca di Spoleto; Godwin Austen Gl. Shaksgam Valley.
- 1935 1 Holenderska Eksp. kier. Ph.C.Visser; Gasherbrum Gl.
- 1937 1 Brytyjska Eksp. kier. E.E.Shipton; Peak 6350, K2 Gl., N.Skyang Gl., Skyang N.Col.
- 1938 1 Amerykańska Eksp. kier. Ch.Houston; K2 do 8000, Savoia Saddle - próba.
- 1939 1 Amerykańska Eksp. kier. F.Wiessner; K2 do 8385.
- 1953 1 Amerykańska Eksp. kier. Ch.Houston; K2 do 7450.
- 1954 1 Włoska Eksp. kier. A.Desio; K2.
- 1960 1 Niemiecko-Amerykańska Eksp. kier. W.Hackett; K2 do 7260.
- 1975 1 Amerykańska Eksp. kier. J.Whittaker; K2 do 6600, Savoia Saddle.
2 Austriacka Eksp. kier. F.Deutschmann; Skyang Kangri do 7000.
- 1976 1 Polska Eksp. kier. J.Kurczab; K2 do 8400, Savoia Saddle, Skyang La.
2 Japońska Eksp. kier. G.Mitsui; Skyang Kangri.
3 Japońska Eksp. kier. I.Yoshizawa; K2 do 6660.
- 1977 1 Japońska Eksp. kier. I.Yoshizawa i I.Shinkai; K2.
- 1978 1 Brytyjska Eksp. kier. Ch.Bonington; K2 do 6700.
2 Amerykańska Eksp. kier. J.Whittaker; K2.
- 1979 1 Francuska Eksp. kier. B.Mellet; K2 do 8450.
2 Międzynarodowa Eksp. kier. R.Messner; K2.
- 1980 1 Brytyjska Eksp. kier. D.Scott; K2 do 8075.
2 Amerykańska Eksp. kier. J.Lowe; Skyang Kangri do 7000.
3 Francuska Eksp. kier. Y.Ghirardini; K2 - próba.
- 1981 1 Japońska Eksp. kier. M.Konishi; K2 do 5600.
2 Japońska Eksp. kier. T.Matsuura; K2.
3 Francusko-Niemiecka Eksp. kier. Y.Seigneur; K2 do 7400.
- 1982 1 Polska Eksp. kier. W.Kurtyka; K2 do 7200.
2 Polska Eksp. kier. W.Rutkiewicz; K2 do 7100.
3 Polsko-Meksykańska Eksp. kier. J.Kurczab; K2 do 8230.
4 Austriacka Eksp. kier. H.Schell; K2 - próba.
5 Włosko-Austriacka Eksp. kier. F.Santon; K2 - rekonesans.
6 Japońska Eksp. kier. M.Konishi i I.Shinkai; K2

- 1983 1 Międzynarodowa Eksp. kier. D.Scott; K2 - próba.
2 Szwajcarsko-Francuska Eksp. kier. A.C.Stucki; Angel.
3 Hiszpańska Eksp. kier. A.Trabado; K2 do 8200.
4 Hiszpańska Eksp. kier. G.Ariz; K2 do 8400.
5 Włoska Eksp. kier. F.Santon; K2.
- 1984 1 Międzynarodowa Eksp. kier. S.Wörner; K2 do 7400.
- 1985 1 Szwajcarska Eksp. kier. E.Loretan; K2.
2 Francuska Eksp. kier. D.Suchet; K2.
3 Japońska Eksp. kier. K.Tobita; K2.
4 Francuska Eksp. kier. J.P.Fresafond; K2.
- 1986 1 Jugosłowiańska Eksp. kier. V.Groselj; K2 do 8000.
2 Międzynarodowa Eksp. kier. K.M.Herligkoffer; K2.
3 Polska Eksp. kier. J.Majer; K2.
4 Francusko-Polska Eksp. kier. M.Barrard; K2.
5 Międzynarodowa Eksp. kier. A.de Polenza; K2.
6 Amerykańska Eksp. kier. J.Smolich; K2 do 8100.
7 Hiszpańska Eksp. kier. A.M.Abrego; K2, Angelus do 6450.
8 Austriacka Eksp. kier. A.Imitzer; K2.
9 Włoska Eksp. kier. R.Casarotto; K2 do 8200.
10 Brytyjska Eksp. kier. A.Rouse; K2.
11 Południowokoreańska Eksp. kier. Kim Byung-Joon; K2.
12 Amerykańska Eksp. kier. L.Owens; K2 do 8100.
- 1987 1 Japońsko-Pakistańska Eksp. kier. K.Ohtaki; K2 do 8300.
2 Hiszpańska Eksp. kier. A.Posada; K2 do 8350.
3 Międzynarodowa Eksp. kier. D.Scott; K2 do 7100, Skyang La.
4 Francuska Eksp. kier. M.Rolland; K2 do 7000.
5 Japońska Eksp. kier. H.Endoh; K2 do 7400.
6 Polsko-Szwajcarska Eksp. kier. W.Kurtyka; K2 do 6700, Savoia Saddle.
- 1988 1 Międzynarodowa Eksp. kier. A.Zawada; K2 do 7300.
2 Francuska Eksp. kier. P.Beghin; K2 do 8000.
3 Jugosłowiańska Eksp. kier. T.Jamnik; K2 do 8100.
4 Hiszpańska Eksp. kier. J.Magrina Güell; K2 do 8150.
5 Brytyjsko-Amerykańska Eksp. kier. A.Burgess; K2 do 7500.
6 Nowozelandzka Eksp. kier. R.Hall; K2 do 7900.

Wyprawy te, z nielicznymi wyjątkami, miały za cel zdobycie K2. Ich uczestnicy dokonali 23 wejść różnymi drogami na ten szczyt. W tym samym czasie interesujący siedmiotysięcznik Skyang Kangri został zdobyty tylko jeden jedyny raz. Prawie cała północna część Northern Baltoro Mustagh jest dziewicza, a masywy pomiędzy North Skyang Gl. i Shasgam Valley to prawdziwa biała plama na topograficznych mapach. Przedstawione w niniejszym opracowaniu szkice topograficzne tego obszaru są schematyczne i wymagają niewątpliwie licznych poprawek i uzupełnień. Rejon ten z licznymi, zapewne często niezbyt trudnymi, szesciotysięcznikami jest niezwykle interesującym terenem dla alpinistów i trekkinowiczów o zainteresowaniach eksploracyjnych.

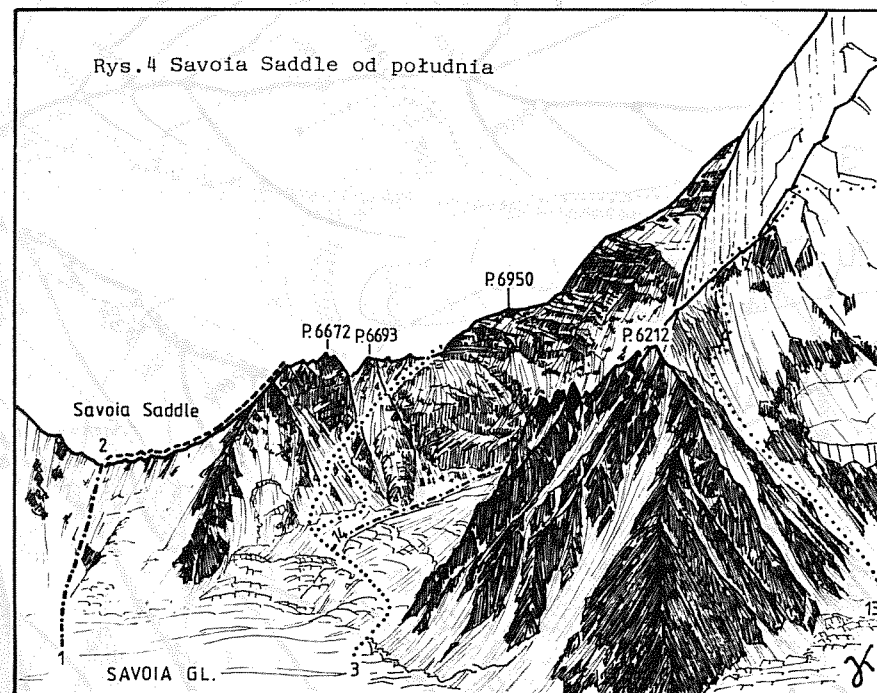

SAVOIA Saddle 6250 (rys.2-5,29,42)

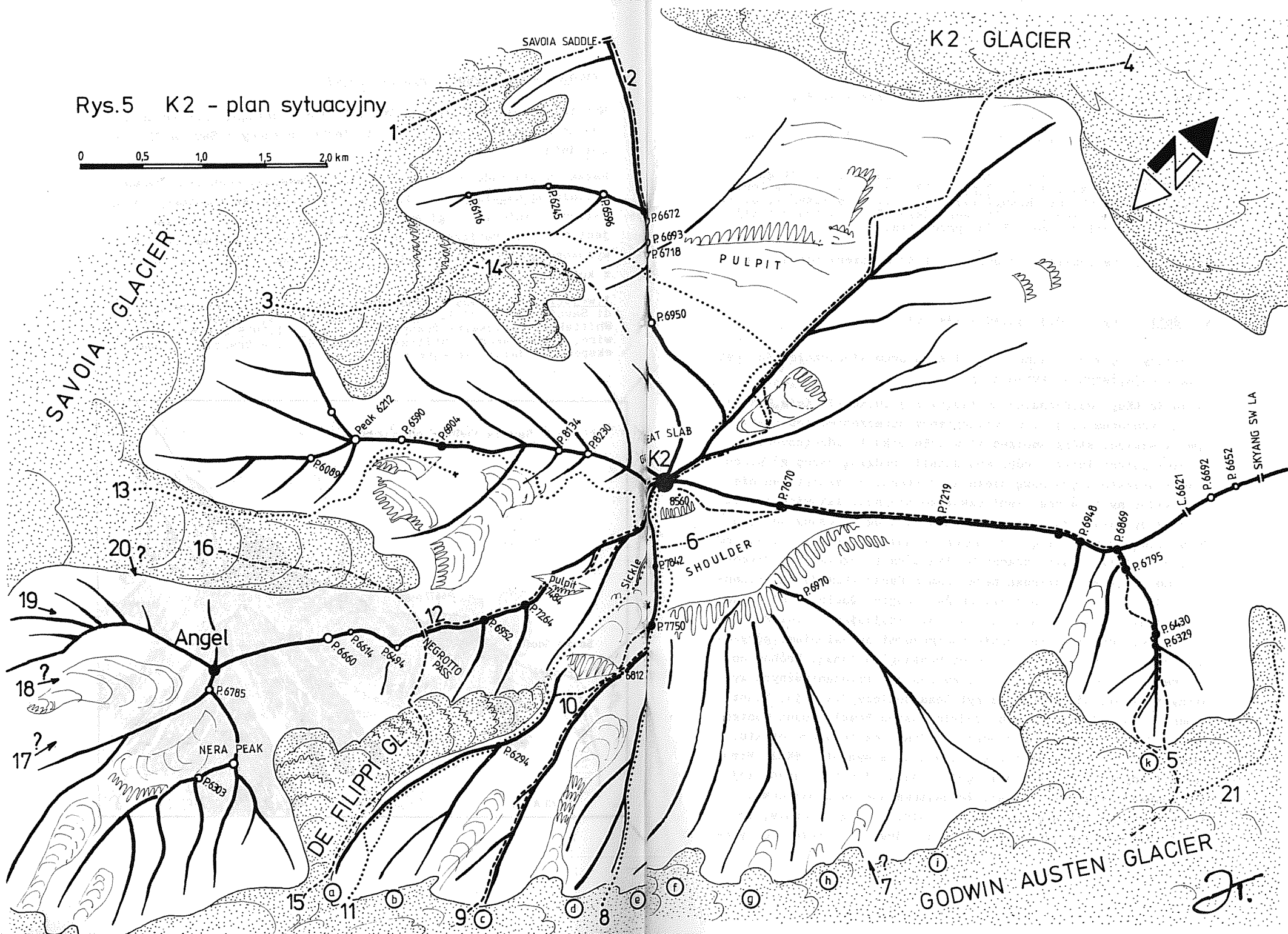
Wybitna przełęcz w Głównej Grani Baltoro Mustagh, bezpośrednio na zachód od K2, pomiędzy K2 Glacier na północy i Savoia Gl. na południu.

Nazwa Savoia Saddle (Savoia La, Savoia Pass, Sella Savoia) nadana została od nazwiska jej zdobywcy i wybitnego eksploratora rejonu Baltoro - księcia Luigi Amadeo di Savoia. Przełęcz oznaczana jest też topograficznym symbolem BK21. Określana bywa również wysokością 6200, lub też błędnie lokalizowana (dalej na zachód) z kotą 6626,6660 lub 6666.

1.wejście: 7.VI.1909 A.Brocherel, H.Brocherel, J.Pettigax, L.A. di Savoia (Eksp.09/1). 2.w. VI.1975 S.Marts, R.Schaller, L. Whittaker, J.Wickwire (Eksp.75/1). 3.w. VI.1975 S.Marts, J.Wickwire, J.Whittaker, L.Whittaker (Eksp.75/1). W trakcie tej samej ekspedycji dalsze kolejne wejścia.

Rys.5 K2 - plan sytuacyjny

DROGA 1. Z Savoia Gl. wprost na przełęcz (rys.4,5,29), stromo w firnie (45-50°).

Stromą firnową ścianą przełęczą wprost na jej siodło. Zagrożenie lawinami.

1.przejście: 7.VI.1909 A.Brocherel, H.Brocherel, J.Pettigax, L.A.di Savoia (Eksp.09/1). 2.p. VI.1975 S.Marts, R.Schaller, L.Whittaker, J.Wickwire (Eksp.75/1). 3.p. VI.1975 S.Marts, J.Wickwire, J.Whittaker, L.Whittaker (Eksp.75/1). W trakcie tej samej ekspedycji dalsze kolejne przejścia.

Próby wejść na przełęcz od północy (z K2 Glacier) nie są znane.

K2 8611 (rys.2-30,32,33,40,42-44,46)

Wznoszący się w centralnej części Karakorum wierzchołek K2 jest drugim najwyższym szczytem Ziemi.

Nazwa K2 (Kay Two, Kechu, Kechu Kangri, Kej Tu, Kej-Tu, Ketu, Cheku), czyli Karakorum 2, jest prowizorycznym oznaczeniem topograficznym na szkicu, który sporządził w 1856 roku T.G.Montgomerie.

W późniejszych latach próbowano ustalić rodzimą nazwę góry, co jednak okazało się sprawą niełatwą dlatego, że szczyt ten nie jest widoczny z żadnego zamieszkałego miejsca. Tak więc jeżeli istniałaby taka nazwa, miałaby ona bardzo ograniczony zasięg.

Taką nazwą wydawała się być Chogori (Chogo Ri, Tschogori, Tschogo Ri), co w języku Balti znaczy Wielka Góra (Chogo=wielki, Ri=góra).

To samo oznacza kaszmirską nazwa Lamba Pahar (Lambda Pahar, Lanfahad) oraz oficjalna nazwa chińska Qogir (Qogir Feng). Wydaje się jednak, że są to nazwy wtórne, nie znajdujące potwierdzenia w terenie.

Innymi sporadycznie spotykanymi określeniami góry są: Chambrun, Chiring, Dapsang (Mount Dapsang) Skinmag. Próbowano też nazwać górę - na wzór Mount Everestu - imionami różnych wybitnych osobistości, jak: Szczyt Cesarzowicza Mikołaja, Mount Albert, Mount Godwin Austen (Godwin Austen Peak), Mount Montgomerie, Mount Waugh, Jinnah Peak - jednak bez trwałego efektu.

Ostatnio oznaczany jest też topograficznym symbolem BK22. Mimo tych licznych prób wyszukania godnej nazwy dla tej wspaniałej góry okazało się jeszcze raz, że najtrwalsze są prowizorki.

Nazwa K2 utrwaliła się mocno i na stałe, do tego stopnia, że wśród ludności zamieszkującej podnóża góry sama stała się syno-

nimem czegoś wielkiego, potężnego.

Wysokość K2 8611 m została obliczona przez Survey of India na podstawie triangulacji przeprowadzonej w latach 1857-1858. W późniejszym czasie można spotkać się również z oznaczeniami góry kotami: 8761, 8760, 8610. W 1987 roku dokonano ponownych pomiarów wysokości K2, które dały rewelacyjną wysokość 8859 (o 11 m wyższą od Everestu), jednakże wykonane w tym samym roku przez inną ekipę pomiary sprawdzające, uwzględniające najaktualniejsze wiadomości o kształcie kuli ziemskiej, zrewidowały ten wynik i dały wysokość 8616 m. Niemniej w dalszym ciągu oficjalną wysokością góry jest 8611 m.

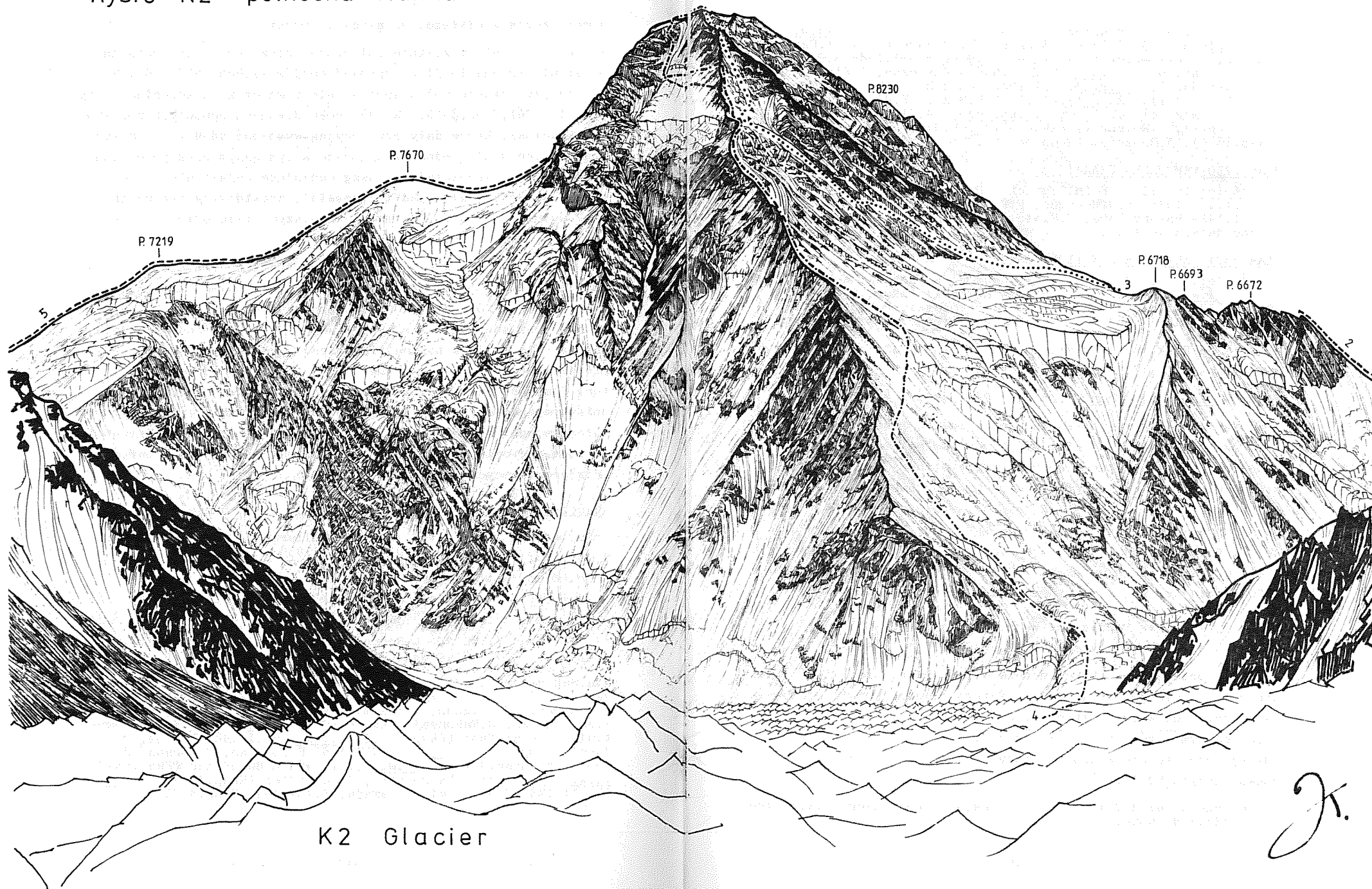
K2 wznosi się w Głównej Grani Baltoro Mustagh, pomiędzy K2 Glacier na północy i Baltoro Gl. na południu. Fragmentami Głównej Grani są Grań Północno-Zachodnia szczytu, która spada ku Savoia Saddle oraz schodząca ku Skyang Kangri Grań Północno-Wschodnia. Krótka, ale wybitna boczna grań, spadająca na południe ku charakterystycznemu wierzchołkowi Angel, oddziela górne odnogi Baltoro Glacier: Savoia Gl. od Godwin Austen Gl. Pomiędzy wyżej opisanymi graniami wypiętrzają się potężne, szerokie flanki góry: północna, południowo-zachodnia i południowo-wschodnia. Wszystkie te formacje opisane są szczegółowo przed rozdziałami z opisami dróg prowadzących przez nie.

Wejścia na K2 i na niektóre wybitniejsze kulminacje masywu.

Próby wejść: 10.VII.1902 J.Jacot-Guillarmod, V.Wessely (Eksp. 09/1) do 6400. 21.VII.1938 Ch.S.Houston, P.K.Petzoldt (Eksp.38/1) do 8000. 19.VII.1939 Pasang Lama, F.H.Wiesner (Eksp.39/1) do 8385.

1.wejście: 31.VII.1954 A.Compagnoni, L.Lacedelli (Eksp.54/1). 2.w. 8.VIII.1977 S.Shigehiro, T.Shigehiro, T.Takatsuka (Eksp.77/1). 3.w. 9.VIII.1977 A.Aman, M.Hiroshima, M.Onodera, H.Yamamoto (Eksp.77/1). 4.w. 7.IX.1978 L.Reichardt, J.Wickwire (Eksp.78/2). 5.w. 8.IX.1978 R.Ridgeway, J.Roskelley (Eksp.78/2). 6.w. 12.VI.1979 M.Dacher, R.Messner (Eksp.79/2). 7.w. 7.VIII.1981 E.Ohtani, N.A.Sabir (Eksp.81/2). 8.w. 14.VIII.1982 N.Sakashita, Y.Yanagisawa(+), H.Yoshino (Eksp.82/6). 9.w. 15.VIII.1982 N.Kamuro, H.Kawamura, T.Shigeno, K.Takami (Eksp.82/6). 10.w. 31.VII.1983 A.da Polenza, J.Rakoncaj (Eksp.83/5). 11.w. 4.VIII.1983 S.Martini, F.de Stefani (Eksp.83/5). 12.w. 19.VI.1985 N.Joos, M.Ruedi (Eksp.85/1). 13.w. 6.VII.1985 E.Loretan, P.Morand, J.Troillet (Eksp.85/1). 14.w. 6.VII.1985 E.Escoffier (Eksp.85/2). 15.w. 7.VII.1985 D.Lacroix(+), S.Schaffter (Eksp.85/4). 16.w. 24.VII.1985 K.Murakami, N.Yamada, K.Yoshida (Eksp.85/3).

Rys.6 K2 - północna flanka

17.w. 23.VI.1986 A.M.Abrego, J.Casimiro (Eksp.86/7). 18.w. (1.w.kobiece). 23.VI.1986 L.Barrard(+), M.Barrard(+), M.Paramentier, W.Rutkiewicz (Eksp.86/4). 19.w. 5.VII.1986 B.Fuster, R.Zemp (Eksp.86/2). 20.w. 8.VII.1986 J.Kukuczka, T.Piotrowski (+) (Eksp.86/2). 21.w. 3.VIII.1986 Chang Byong-Ho, Kim Chang-Son (Eksp.86/11). 22.w. 3.VII.1986 P.Bozic, P.Piasecki, W.Wróż(+), H.Weiser(+), A.Imitzer(+), K.Diemberger, J.Tulis(+), A.Rouse(+). 23.w. (2.w.kobiece). 4.VIII.1986 W.Bauer, A.Imitzer(+), H.Weiser(+), K.Diemberger, J.Tulis(+), A.Rouse(+). (Eksp.86/8); K.Diemberger, J.Tulis(+), A.Rouse(+). (Eksp.86/5); A.Rouse(+). (Eksp.86/10).

PEAK 7750 (SHOULDER PEAK):

1.wejście: 19.VII.1938 Ch.S.Houston, P.K.Petzoldt (Eksp.38/1). 2.w. 21.VII.1938 Ch.S.Houston, P.K.Petzoldt (Eksp.38/1). 3.w. 14.VII.1939 Pasang Lama, F.H.Wiesner (Eksp.39/1). Później bardzo liczne dalsze wejścia.

PEAK 6821 (NE-RIDGE JUNCTION PEAK):

1.wejście: 8.VII.1976 E.Chrobak, A.Czok, W.Kurtyka, W.Wróż (Eksp.76/1). 2.w. 9.VII.1976 L.Cichy, J.Holnicki (Eksp.76/1). 3.w. 10.VII.1976 L.Cichy, J.Holnicki, M.Grochowski, P.Kintopf (Eksp.76/1). W trakcie tej samej ekspedycji liczne dalsze wejścia.

Wejścia na Peak 6672 (NW-Ridge Peak) i Peak 6212 (West-Rib Peak) nie są znane.

Północno-Zachodnia Grań (rys.3-10,26-29,40,42,44)

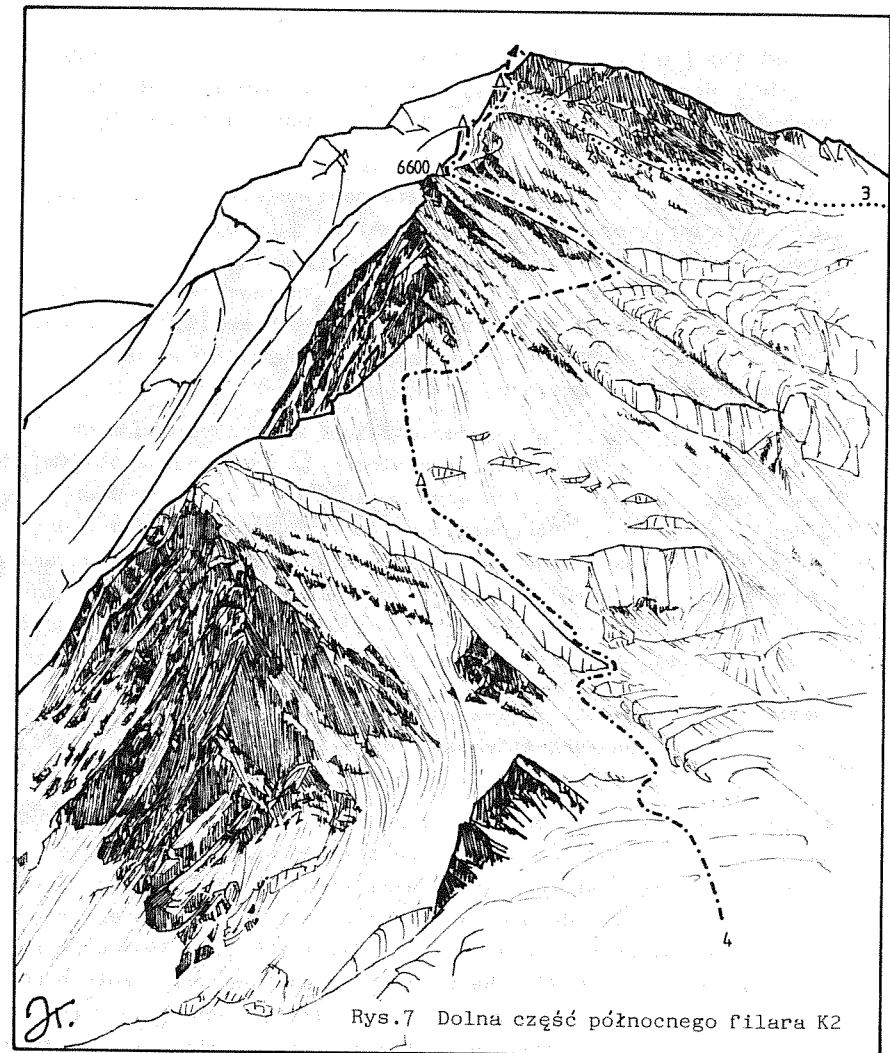
Grań ta spada z wierzchołka ku Savoia Saddle i na długości około 4 km pokonuje 2361 m różnicy wysokości. Dolną jej część, od przełęczy do niewybitnego garbu P.6950, stanowi ostre, niezbyt stromo wznoszące się ostrze, w którego środkowym odcinku sterczą skaliste turnie (NW-Ridge Towers, "Americans Tower"). Najwybitniejszą z nich jest centralnie usytuowany Peak 6672. Powyżej P.6950 przebieg grani staje się mało wyraźny. Rozpłaszcza się ona w skalistych uskokach i filarach aby na wysokości około 8100 m połączyć się z wybitnym północnym filarem K2.

DROGA 2. Z Savoia Saddle pn.-zach. granią (rys.4-6,28,29). Stromo i trudno, szczegóły nie znane.

Z siodła przełęczy kilkaset metrów w twardym firnie (45-50°) do stromego śnieżnego kuluaru, zamkniętego od góry prawie pionowymi skałami pod wierzchołkiem pierwszej skalistej turni w grani. Kuluarem tym w górę na w/w wierzchołek.

(Dalej przez turnie w grani, których nie da się obejść, w kierunku szczytu K2 ?).

Próba przejścia: 3.VII.1975 L.Patterson, L.Whittaker, J.Wickwire (Eksp.75/1) do 6600.

Rys.7 Dolna część północnego filara K2

Północna Flanka (rys.5-10,40,42,44)

Wspaniała i potężna północna flanka K2 wznosi się 3000 metrową zerwą nad górnym piętrzem K2 Glacier. Samym środkiem flanki spada wybitny Północny Filar (North Pillar, North Ridge), który rozdziela flankę na dwie ściany: Północno-zachodnią i Północno-wschodnią. Na wysokości około 8100 m filar ten łączy się z pn.-zach. granią.

Północno-zachodnia Ściana przecięta jest na wysokości około 6600 m barierą seraków, nad którą zalega duże pole firnowe nazywane Pulpit (Pulpito, czyli Kazalnica). Dolną część ściany stanowią strome firnowe zerwy przecięte z prawej strony przez wybitny lodowo-skalisty filar, spadający z P.6718 w pn.-zach. grani. Górna, skalista część ściany kulminuje w zworniku, w którym schodzą się pn.-zach. grań i północny filar.

Północno-wschodnia Ściana przecięta jest w linii spadku wierzchołka przez potężny kuluar, ograniczony z obu stron wybitnymi skalistymi filarami, zanikającymi w dole w lodowych spadach. Górna część kuluaru przegradza wysoka skalna ściana, nad którą barierami seraków obrywa się wiszący w szczytowej części kuluaru lodowczyk. Lewa część ściany, która kulminuje w pn.-wsch. grani K2, jest skomplikowanym systemem skalistych zerw, poprzedzielanych lodowymi polami i barierami seraków.

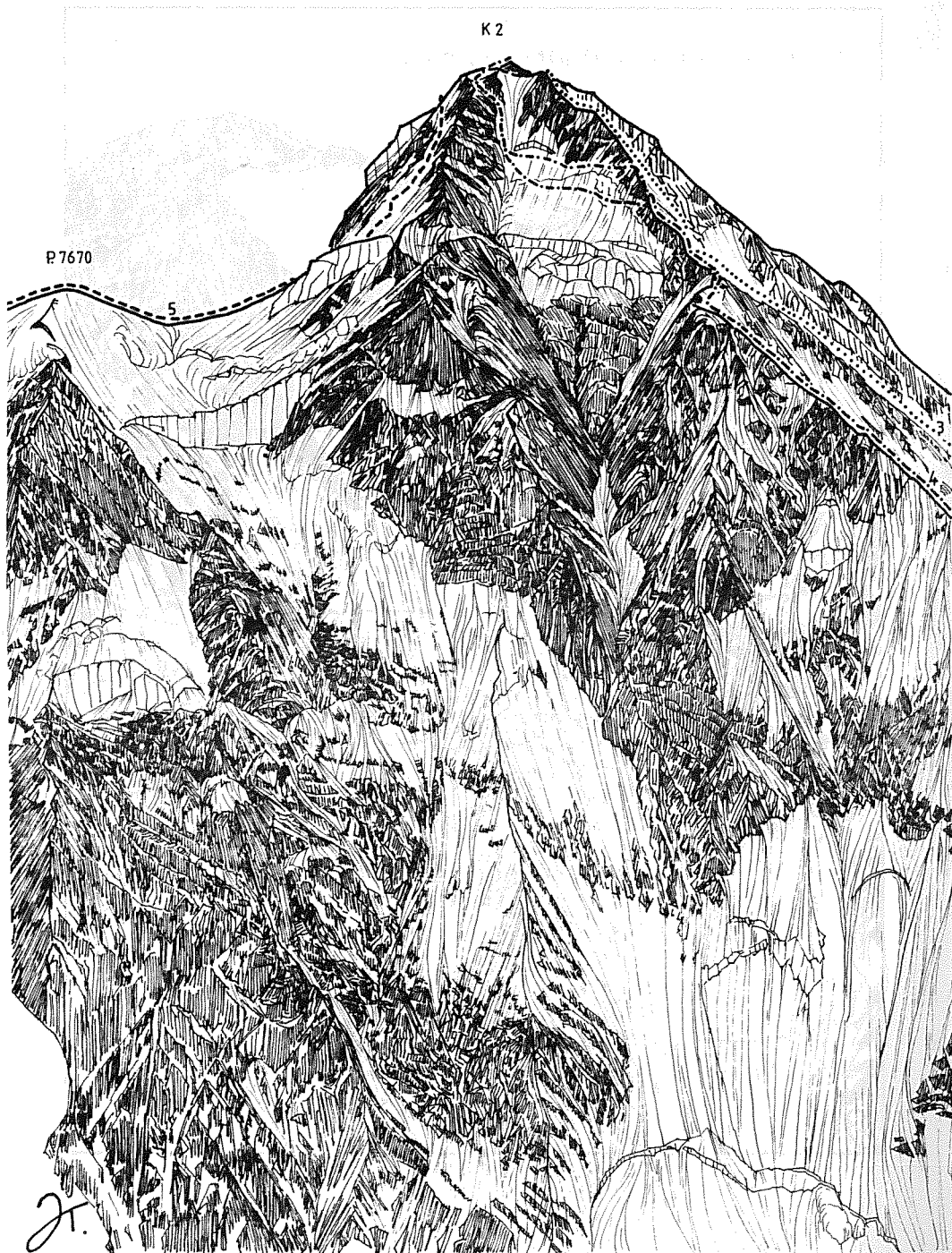
DROGA 3. Z Savoia Gl. przez pn.-zach. grań i pn.-zach. ścianę (Polish-1982-Attempt), (rys.4-10,28,29). Stromo i trudno (III) w skale i lodzie.

Z lodowcowego kotła u podstawy zachodniej ściany K2 biegnie droga ukosem przez 700 metrową lodową południową flankę pn.-zach. grani, aż na jej ostrze powyżej skalistych turni (NW-Ridge-Towers) w jej dolnym odcinku. W dolnej części lawiruje ona pomiędzy skalistymi żebrami w kierunku kazalnicy (ok.6350) w żebrze, spadającym z Peak 6672. Na pn.-zach. grani, na wys. około 6700- obóz. Powyżej obozu stromy stok wyprowadza na garb P.6950 (6900), nad którym grań spiętrza się gwałtownie, przechodząc w wypukłą ścianę skalną. Im dalej w lewo tym bardziej ściana ta traci na stromiznie. Droga biegnie więc ukosem w lewo systemem żlebow i

Rys.8 K2 - górna część północnej flanki.

Rys.9 K2 - górna część pn.-wsch. ściany.

ośnieżonych płyt skalnych do wysokości około 7050 m na skalnym żebrze. Żebrem tym stromo w górę (II-III), a następnie ukosem w lewo na ostrze północnego filara, gdzie na wysokości 7600 m natrafia na drogę 4. Stąd w górę skalistą depresją na prawo od ostrza filara (II-III) do zwornika filara z pn.-zach. granią na wysokości około 8100 m. Dalej stromymi skalnymi płytami (II) w kierunku wierzchołka K2.

Obozy: 5300(BC), 5950, 6700, 7100, 7600, 8100.

Próba przejścia: 6.IX.1982 L.Cichy, W.Wróż (Eksp.82/3) do 8230.

Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 86/10.

DROGA 4. Z K2 Glacier Północnym Filarem (Japanese-1982-Route)
(rys.5-10,40,42,44). Nadzwyczaj trudno w skale (V) i lodzie (50-60°).

W dolnej części, do wysokości około 6600 m, biegnie droga lodowymi skłonami (45-50°) zachodniej flanki filara, obchodząc jej wielki dolny, częściowo skalisty uskók. Odcinek ten zagrożony jest stale lawinami. Dalej w pobliżu ostrza filara w górę aż do wysokości około 7950 m skąd trawers w lewo przez lodowe pole (45-50°), wiszące w szczytowej części ściany, aż na jego lewy skraj. Tutaj w górę, skrajem tego pola (45-50°) na wierzchołek ściany i dalej firnowym terenem na szczyt K2.

Obozy: 4900, 5800(5650), 6600, 7550(7500), 7850(7950).

Rekonesans: 10.X.1981 N.Sakashita, H.Sato (Eksp.81/1) do 5600.

1.przejście: 14.VIII.1982 N.Sakashita, Y.Yanagisawa(+), H.Yoshino (Eksp.82/6). 2.p. 15.VIII.1982 H.Kamuro, H.Kawamura, T.Shigeno, K.Takami (Eksp.82/6). 3.p. 31.VII.1983 A.da Polenza, J.Rakoncaj (Eksp.83/5). 4.p. 4.VIII.1983 S.Martini, F.de Stefani (Eksp.83/5).

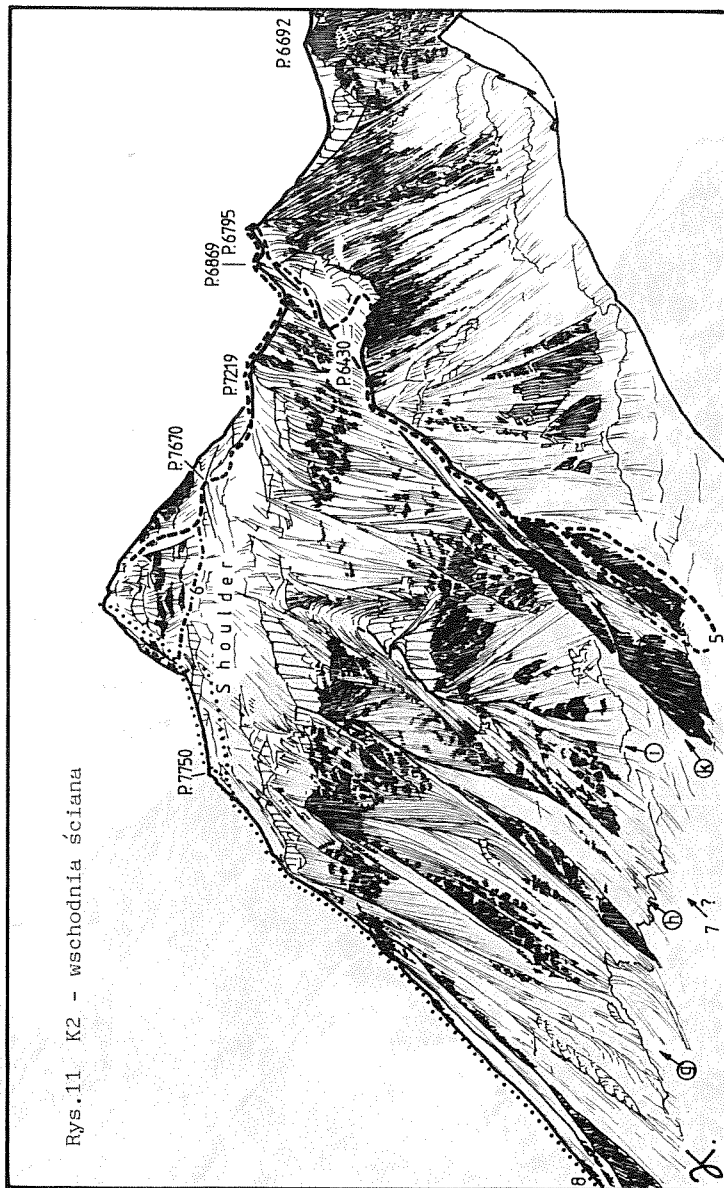
Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 86/12

Północno-Wschodnia Grań (rys.3,5,6,9-17,33,40,42,44).

Grań ta spada z wierzchołka ku Skyang SW La. Na długości około 5 km ma 2085 m różnicy wysokości. Dolną część grani stanowi wąskie lodowo-skaliste ostrze, postrzępione turniami i nawisami. Najwybitniejszą z tych turni jest Peak 6869 (Peak 6821, NE Ridge

Rys.10 K2 - górna część północnej flanki

Junction Peak), z którego na pd.-wsch., ku Godwin Austen Gl., spada wybitne żebro. W górnej części grań przechodzi w szeroki, firnowo-śnieżny grzbiet, który zanika w olbrzymim podszczytowym polu firnowym, nazywanym Shoulder lub Spalla (Ramie), rozciągającym się w lewo aż po grzbiet pd.-wsch. żebra góry.

DROGA 5. Z Godwin Austen Gl. prawym żebrem wschodniej ściany i pn.-wsch. granią (Guillarmont-1902-Attempt; Polish-1976-Attempt), (rys.5,6,9-17,40,42,44). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (V,70°).

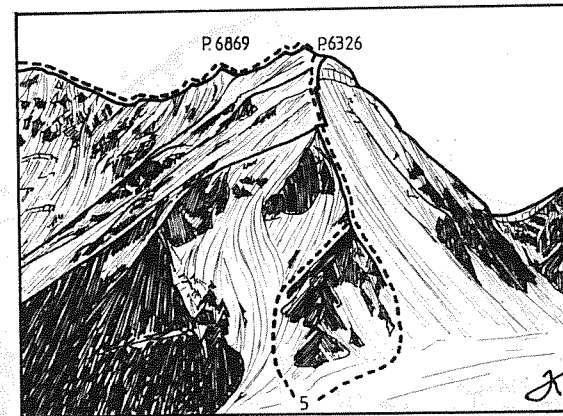
Z najwyższego piętra Godwin Austen Gl. wyprowadza droga prawym skrajnym żebrem wschodniej ściany (żebro "k") na zwornikowy Peak 6869 w pn.-wsch. grani. W dolnej części droga biegnie stromymi polami firnowymi i miejscami przez kruche skały do miejsca obozowego na wysokości 6200 m. Wyżej spiętrza się stroma lodowa ściana, nad którą żebro załamuje się w śnieżną, niemal poziomą i przewieszającą się z prawej strony grań Peak 6430 (6580). Po 400 metrach pokonywanych poziomo zejście na płaską przełęcz, nad którą wznosi się stroma, trójkątna, lodowa ściana, poprzecinana szczelinami i barierami seraków, która kulminuje w wierzchołku zwornikowej turni Peak 6869. Stąd trawers, wznosząc się ukośnie w lewo, a następnie, obchodząc szczeliny i seraki, w górę do miejsca na obóz na wysokości 6750 m, poniżej wierzchołka w/w turni. Teraz następuje najtrudniejszy odcinek grani - lodowo-skalne ostrze o długości około 1 km z ostrymi turniami i wielkimi nawisami na obie strony. Po przekroczeniu wierzchołka Peak 6869 trawersuje droga stromą, północną ścianą kolejnej, sterczącej w grani turni P.6948 (nazwanej w 1976 r "Alpamayo"), a następnie wprost uskokiem kolejnej turni (nazwanej w 1976 "Pipant") na łatwiejszy, bardziej połogi odcinek grani. Dalej po firnie przez P.7219 i P.7670, bez większych trudności do obozu na wysokości 8000 m pod spiętrzeniem kopuły szczytowej góry. Dalej lodową ścianą w górę, pokonując na wysokości 8100 m pierwszą barierę seraków i na wysokości 8250 drugą, kluczową barierę (70°, lód, skała-gładkie płyty). Dalej ukosem w lewo terenem skalno-lodowym na pola podszczytowe.

Obozy: 5700,6200,6750,6950,7700,8000.

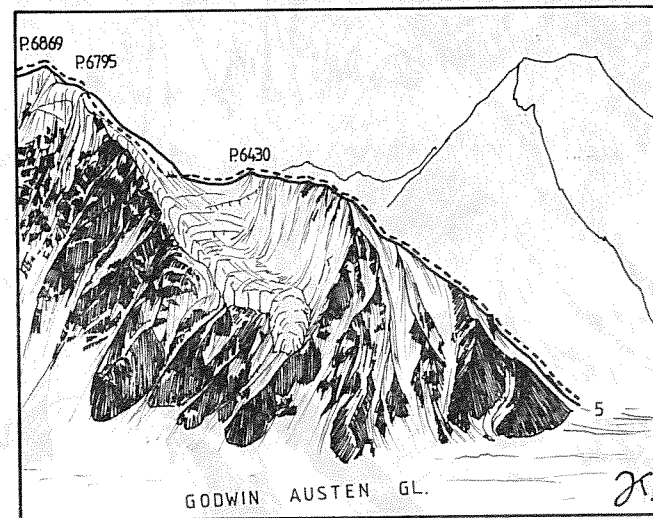

Rys.12 K2 - wschodnia ściana

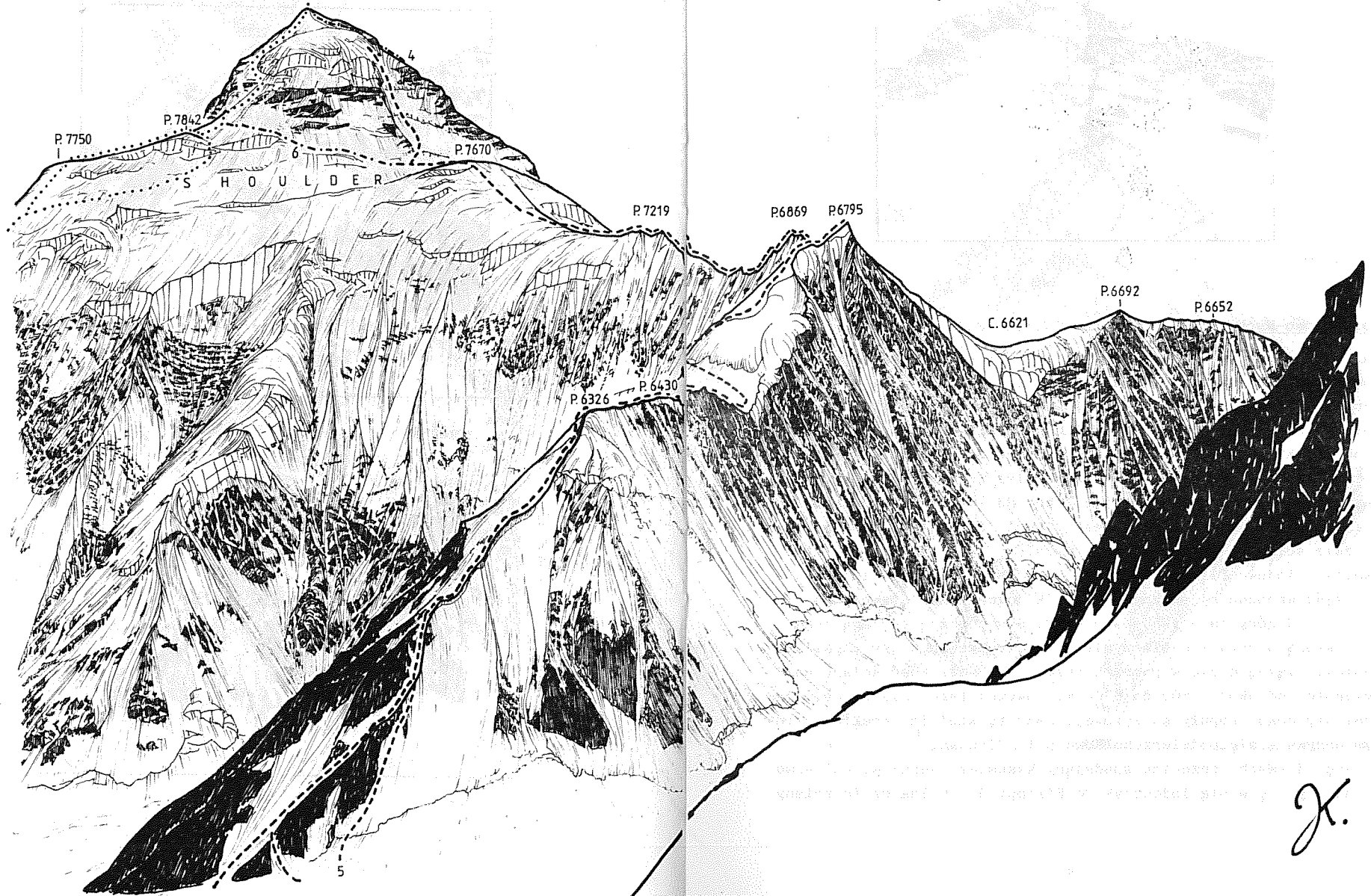
do drogi 5: próby przejścia: 10.VII.1902 J.Jacot-Guillarmod, V.Wessely (Eksp.02/1) do 6400; 15.VIII.1976 E.Chrobak, W. Wróż (Eksp.76/1) do 8400.

Rys.13 i 13A K2 - prawe żebro wschodniej ściany

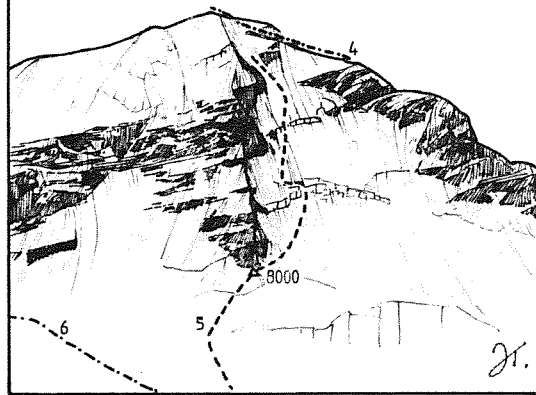

Rys.14 K2 - wschodnia ściana

J.

Rys.15 K2 - kopiała szczytowa wschodniej ściany

Południowo-Wschodnia Flanka (rys.3,5,11-23)

Ta potężna flanka o szerokości około 9 km wznosi się ponad 3 kilometrową zerwą ponad Godwin Austen Gl. Ogranicza ją z lewej strony biegnąca ku Angel południowa grań a z prawej grań pn.-wsch. Całą flankę przecina szereg wybitnych skalisto-lodowych filarów i żeber, które dla identyfikacji oznaczono kolejno od lewej ku prawej literami od "a" do "k" (wcześniej też greckimi α do κ). Najwybitniejsze z nich, potężne Żebro Pd.-Wsch. (South-East Ridge, Abruzzi Ridge) oznaczane jest literą "d". Dzieli ono flankę na dwie ściany: Wschodnią i Pd.-Wsch.

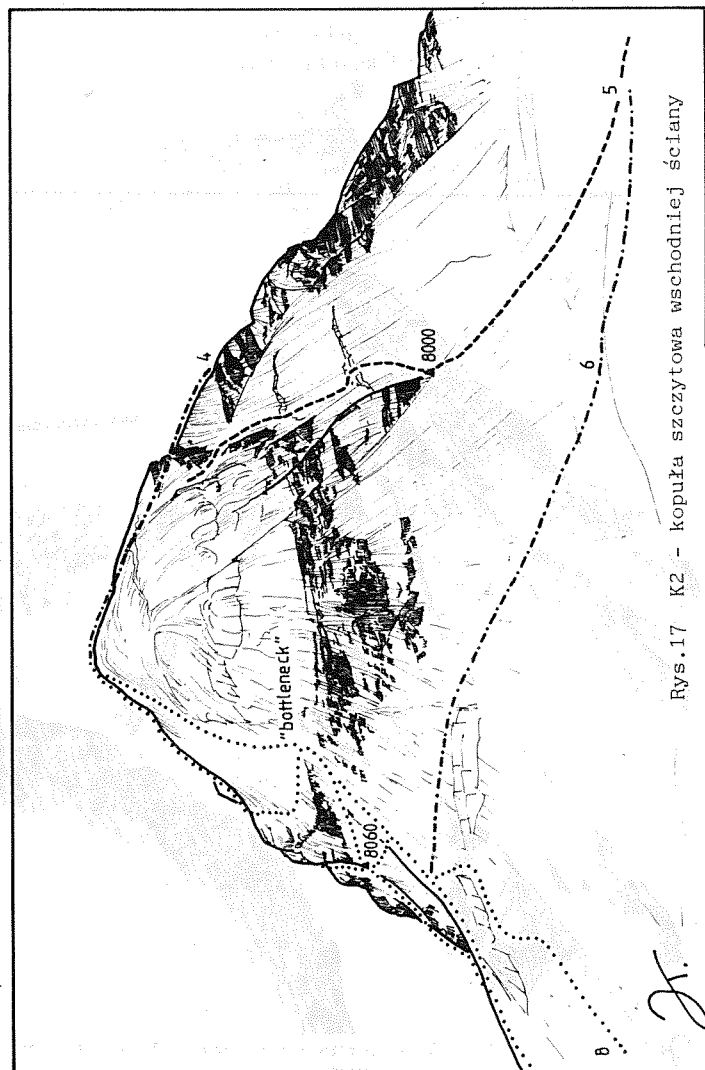
Skalisto-lodowe filary "e", "f", "g", "h" i "i" przecinają dolną część wschodniej ściany, żebro "k" ogranicza ją z prawej strony. Od góry zabarykadowane są filary potężną barierą seraków, którą obrywa się olbrzymie pole firnowe Shoulder (Spalla, Ramię), ciągnące się w poprzek przez całą szerokość ściany na wysokości od około 7500 do 8000 m. Powyżej tego pola wznosi się skalisty cokół kopyła szczytowej, nakryty wielkim serakiem, którym obrywają się podwierzchołkowe pola firnowe.

Ścianę Pd.-Wsch. przecina spadający kaskadami seraków, kulisowo wcinający się w nią lodowczyk De Filippi Gl. Dolną część ściany

budują lodowo-skalne filary: "a", "b" i "c". Dwa pierwsze z nich mają swoje kontynuacje w górnej części ściany, kulminującej w południowej grani. Filar "c" schodzi się w zworniku Peak 7750 z żebrzem pd.-wschodnim ("d"). Najwyższą część ściany przecina charakterystyczny, sierpowaty kuluar nazywany "Sickle".

Rys.16 K2 - górna część wschodniej ściany

Rys.17 K2 - kopuła szczytowa wschodniej ściany

DROGA 6. Z Godwin Austen Gl. prawym żebrem wschodniej ściany - pn.-wsch. granią - pd.-wsch. żebrem (American-1978-Variation), (rys.5,6,9-17,19,20). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie.

W dolnej i środkowej części droga biegnie aż do P.7670 tak jak droga 5. Następnie trawersuje ukośnie, wznosząc się w lewo, przez firnowe pole Shoulder aż do drogi 8, prowadzącej przez pd.-wsch. żebro, z którą dalej wspólnie na wierzchołek.

Obozy: 5700,6200,6750,6950,7700,7900.

Przejście górnej części drogi - patrz droga 8; przejście dolnej i środkowej części - patrz droga 5.

1.przejście: 7.IX.1978 L.Reichardt, J.Wickwire (Eksp.78/2).
2.p. 8.IX.1978 R.Ridgeway, J.Roskelly (Eksp.78/2).

DROGA 7. Z Godwin Austen Gl. wschodnią ścianą (rys.5,11,12).
Szczegóły nie znane.

Rekonesans: VII.1987 uczestnicy międzynarodowej ekspedycji - Eksp.87/3 do 6500.

DROGA 8. Z Godwin Austen Gl. Pd.-Wsch. Żebrem (Abruzzi Ridge, Normal Route, First Ascent Route, Italian Route), (rys. 5,10-12,14,16,17-23). Trudno w skale i lodzie (III, 50°).

Pd.-wsch. żebro rozgałęzia się w dole licznymi skalistymi żebromi, które tworzą rodzaj skalistej "gruszki". Opisywana droga biegnie prawym skrajem tej "gruszki". W kruchych skałach i lodzie, pokonując na wys. około 6400 m trudny komin skalny ("Camino Bill"), wyprowadza na ostrze żebra na wys. około 6600 m. Dalej trudnym mixtowym terenem aż na szczyt zwornika 7350 ("Black Pyramid" - zwornik żeber "d", "e" i "f"). Następnie firnowym grzbietem żebra przez zwornik P.7750 (lub obchodząc go z prawej strony) pod spiętrzenie kopuły szczytowej. Warianty drogi w kopule szczytowej przedstawia rysunek 20. Przed wierzchołkiem 30 metrowa bariera skalna (III).

Obozy: 5400,5800,6200,6400,6680,6970,7350,7630,8060.

Próby przejścia: 1.VI.1909 E.Bareux, A.Brocherel, E.Brocherel, H.Brocherel, J.Pettigax, L.Pettigax, A.Savoie (Eksp.09/1), do 6000 m; 21.VII.1938 Ch.S.Houston, P.K.Petzoldt (Eksp.38/1) do 8000; 19.VII.1939 Pasang Lama, F.H.Wiesner (Eksp.39/1) do 8385.

Rys.18 K2 - dolna część pd.-wsch. żebra

Rys.19 K2 - górna część pd.-wsch. flanki

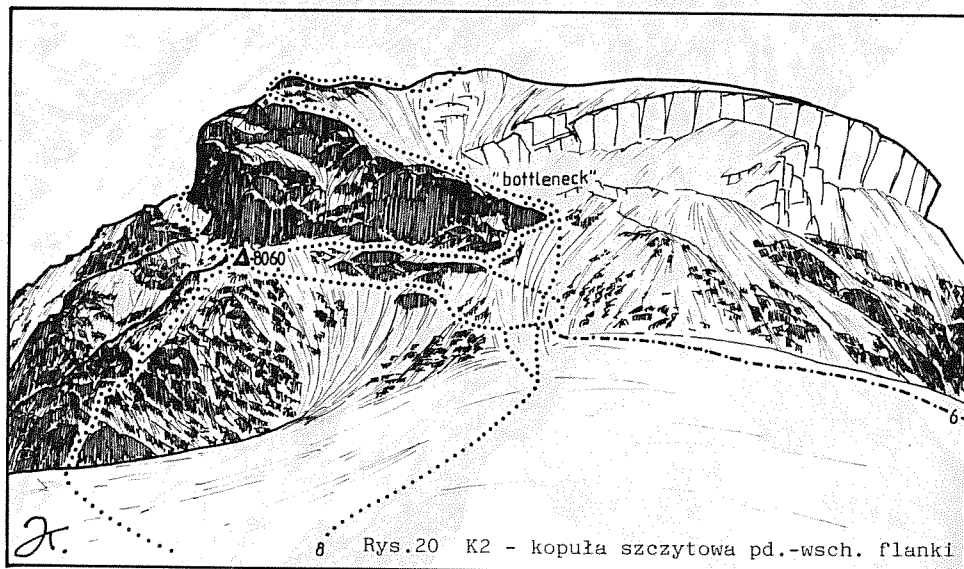

c.d. do drogi 8:

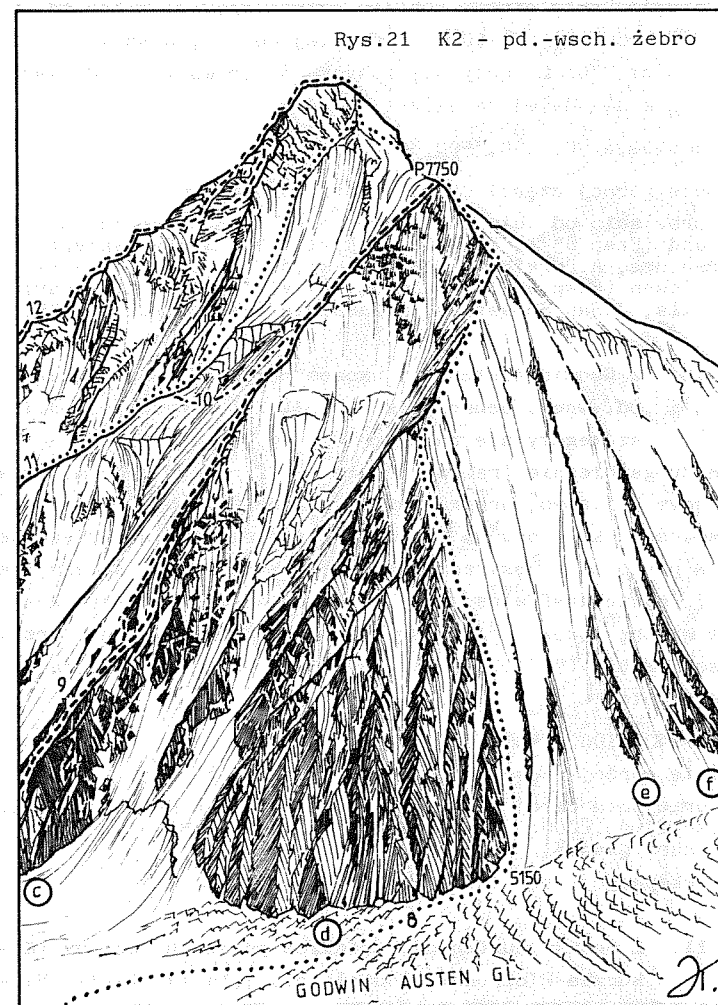
1.przejście: 31.VII.1954 A.Compagnoni, L.Lacadelli (Eksp.54/1).
2.p. 8.VIII.1977 S.Shigehiro, T.Shigehiro, T.Takatsuka (Eksp.77/1).
3.p. 9.VIII.1977 A.Aman, M.Hiroshima, M.Onodera, H.Yamamoto (Eksp.77/1).
4.p. 12.VI.1979 M.Dacher, R.Messner (Eksp.79/2).
5.p. 19.VI.1985 N.Joos, M.Ruedi (Eksp.85/1). 6.p. 6.VII.1985 E.Loretan, P.Morand, J.Troillet (Eksp.85/1). 7.p. 6.VII.1985 E.Escoffier (Eksp.85/2). 8.p. 7.VII.1985 D.Lacroix(+), S.Schaffter (Eksp.85/4). 9.p. 24.VII.1985 K.Murakami, N.Yamada, K.Yoshida (Eksp.85/3). 10.p. 23.VI.1986 A.M.Abrego, J.Casimiro (Eksp.86/7). 11.p.(1.p.kobiece) 23.VI.1986 L.Barrard(+), M.Barrard(+), M.Paramentier, W.Rutkiewicz (Eksp.86/4). 12.p. 5.VII.1986 B.Fuster, R.Zemp (Eksp.86/2). 13.p. 3.VIII.1986 Chang Byong-Ho, Kim Chang-Son (Eksp.86/11). 14.p.(2.p.kobiece) 4.VIII.1986 W.Bauer, A.Imitzer(+), H.Weiser(+)(Eksp.86/8); K.Diemberger, J.Tulis(+)(Eksp.86/5); A.Rouse(+)(Eksp.86/10).

Próba przejścia zimowego: II.1988 L.Cichy, K.Wielicki (Eksp.88/1) do 7300.

Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 53/1,60/1,76/3,80/1,82/2,82/4,83/1,83/2,84/1,86/3,87/1,87/4,87/5,87/6,88/4,88/5,88/6.

8 Rys.20 K2 - kopuła szczytowa pd.-wsch. flanki

Rys.21 K2 - pd.-wsch. zebro

DROGA 9. Z Godwin Austen Gl. prawym zębem pd.-wsch.ściany (SSE-Spur), (rys.5,21-23). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (V,75°).

Droga będzie cały czas w pobliżu ostrza prawego zębra pd.-wsch. ściany (zebro "c"), 50-60°, jedno miejsce 75°, w skale III-V. Na wysokości 7750 m łączy się z drogą 8, prowadzącą pd.-wsch. zębem, i z nią dalej na szczyt.

Biwaki: 6400,6750,7150,7500,8000

Przejście górnej części drogi - patrz droga 8.

Próby przejścia od dołu całej drogi: VI.1983 A.Parkin, A.Rouse, S.Sustand (Eksp.83/1) do 6000; 23.VII.1983 J.Afanassieff, R. Baxter-Jones, A.Parkin, D.Scott (Eksp.83/1) do 7500; 4.VIII.1986 T.Cesen (Eksp.86/1) do 8000; 24.VIII.1987 Little Karin, R.Portilla, J.San Sebastian, M.Zabaleta (Eksp.87/2) do 8350.

DROGA 10. Z Godwin Austen Gl. ukosem przez pd.-wsch. ścianę i pd.-wsch. zebro (rys.5,19,21-23). Trudno w lodzie, szczegóły nie znane.

W dole droga będzie (razem z drogą 11) firnowym zębem, ograniczającym kulisowo, orograficznie z lewej strony De Filippi Gl. Na wysokości około 6600 m trawersuje pod olbrzymią barierą seraków w prawo aż na ostrze prawego zębra pd.-wsch. ściany (zebro "c"), gdzie trafia na drogę 9. Po ominięciu bariery seraków wprost w górę lodową ścianą na lewo od zębra w kierunku grzbietu pd.-wsch. zębra ("d"), gdzie łączy się z drogą 8, z którą dalej na wierzchołek.

Biwaki: 6400,7000,7400,8000

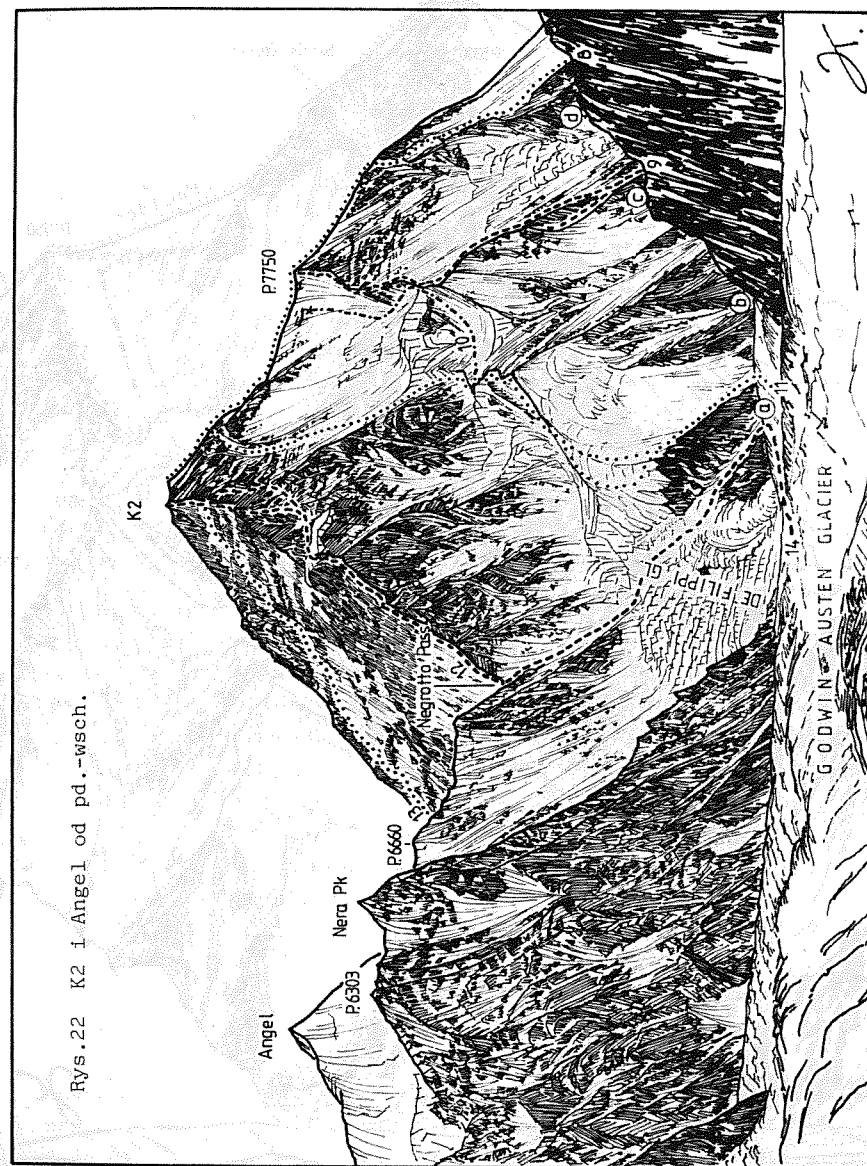
Przejście górnej części drogi - patrz droga 8

Próby przejścia całej drogi od dołu: VI.1979 R.Messner i tow. (Eksp.79/2) do 6200; VII.1981 J.Afanassieff, M.Götz, R.Karl, Y.Seigneur (Eksp.81/3) do 7400.

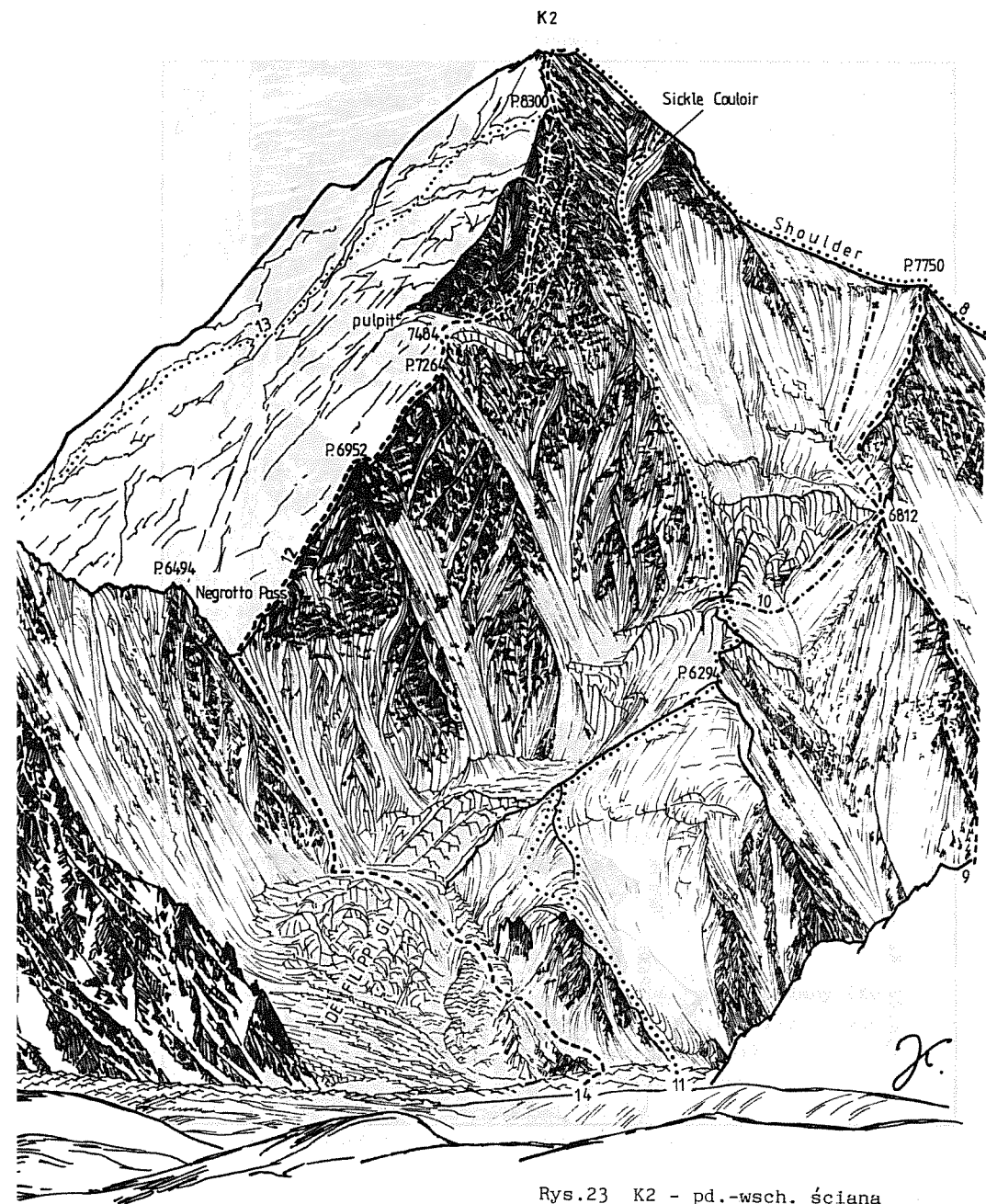
Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 85/1).

DROGA 11. Z Godwin Austen Gl. środkiem pd.-wsch. ściany (Kucuczka-Piotrowski Route), (rys.5,16,19,21-23). Nadzwyczaj trudno w skale i lodzie (IV-V+).

Z Godwin Austen Gl. będzie droga firnowym zębem, ograniczającym orograficznie z lewej strony kulisowo spadający De Filippi Gl. Główne trudności rozpoczynają się na wysokości 6000 m,

Rys.22 K2 i Angel od pd.-wsch.

Rys.23 K2 - pd.-wsch. ściana

skąd ostrą, śnieżną grań prowadzi do pierwszej bariery seraków na wys. ok. 6400 m. Dalej stromym żebrzem obok seraków na strome, śniegiem pokryte pole lodowe, które prowadzi do olbrzymiego kuluaru - "Sickle" (czyli "Sierp", nazywanego też "The Hockey Stick"). Kuluarem tym w górę, aż do zamykającej go na wys. 8200 100 metrowej skalno-lodowej ściany. Przez tę ścianę w górę (najtrudniejsze miejsce drogi: pierwsze 30 metrów - V+, dalej 70 m IV) na pd.-wsch. żebro góry, które droga osiąga na wys. 8300 m. Dalej razem z droga 8 na wierzchołek.

Obozy i biwaki: 6000,6400,6950,7400,7900,8200.

Przejście górnego odcinka drogi - patrz droga 8.

Próby przejścia od dołu: VI.1979 R.Messner i tow. (Eksp.79/2) do 6200 m; VII.1982 J.Kukuczka, W.Kurtyka (Eksp.82/1) do 7200 m.

1.przejście: 8.VII.1986 J.Kukuczka, T.Piotrowski(+) (Eksp.86/2).

Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 87/3

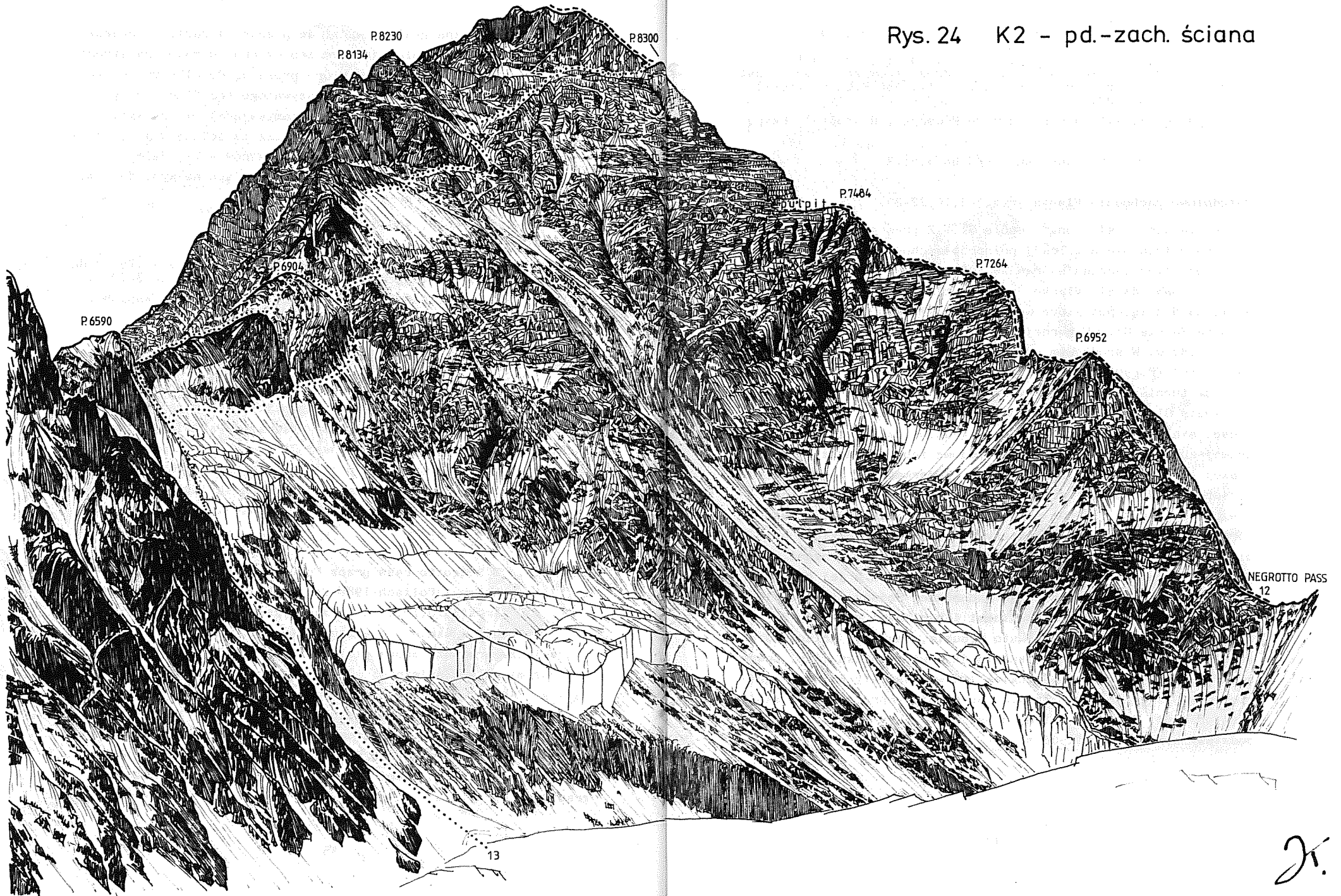
Gran Południowa (dokładniej Grań SSW) (rys.5,10,19,21-28)

Grań ta o długości ok. 3 km i deniwelacji 2326 m obrywa się skalistym filarem (SSW Buttress) ku Negroitto Pass. W jej dolnej części znajdują się dwa wybitne uskoki, które kulminują w punktach: P.6952 i P.7264. Na wysokości 7484, na samym ostrzu grani wisi duże, charakterystyczne pole firnowe - "Pulpit" (czyli "Kazalnica"), poderwane ze wszystkich stron skalnymi zerwami. Dwa dalsze uskoki znajdują się w górnym odcinku grani. Drugi z nich kulminuje w P.8300.

DROGA 12. Z Negroitto Pass przez Południową Grań (French-1979-Attempt,Polisch-1986-Route,"Magic Line",SSW Buttress) (rys.5,10,19,21-24). Nadzwyczaj trudno (IV-V), głównie w skale i mieszanym terenie.

Z przełęczy prowadzi droga skalnym terenem (IV-V), poprzedzianym małymi polami śnieżnymi aż do dużego pola firnowego "Pulpit" na wys. 7484 m. Następnie po stromym śniegu i lodzie z licznymi skalnymi progami do podstawy olbrzymiego kuluaru, biegnącego na prawo od ostrza grani. Kuluarem do jego końca i dalej po lodzie i śniegu (60°), a następnie mieszanym terenem na wierzchołek ostatniego spiętrzenia grani na wys. ok. 8500 m. Dalej śnieżną grańią na szczyt.

Rys. 24 K2 - pd.-zach. ściana

do drogi 12: Obozy i biwaki: 6300,6900,7500,8000,8400.

Próba przejścia: 10.IX.1979 T.Leroy, D.Monaci (Eksp.79/1) do 8450 m; Przejście końcowego odcinka drogi (powyżej 8300) - patrz droga 13. Próba przejścia samotnego: VII.1986 R.Casarotto(+) (Eksp.86/9) do 8200.

1.przejście: 3.VIII.1986 P.Bozic, P.Piasecki, W.Wróż(+) (Eksp.86/3).

Dalsze ekspedycje bez sukcesu: 86/5,86/6,88/3

Południowo-Zachodnia Flanka (rys.3-5,10,22-29)

Flanka ta wznosi się ponad Savoia Gl. Z prawej strony ogranicza ją grań południowa a z lewej północno-zachodnia. Wybitne Zachodnie Zebro (Tez Zachodnia Gran, West Ridge), które dokładniej ma przebieg SWW, dzieli flankę na dwie ściany: Zachodnią i Południowo-Zachodnią, pod które wcinają się głęboko dwie duże zatoki lodowca Savoia Gl. W górnej części żebra można wyróżnić wybitny uskok P.8230. W środkowym odcinku znajduje się kilka niewybitnych turni (P.6904, P.6590 i dalsze). Zakończenie żebra stanowi wybitna turnia Peak 6212, z której liczne skaliste żebra spadają ku Savoia Gl. Południowo-Zachodnia Ściana jest w przeważającej części skalista. Ukosem przez jej środkową część wznosi się od prawej ku lewej wyraźne skalisto-lodowe żebro, wzdłuż którego z prawej strony spadają lodowe ściany, poderwane od dołu barierami seraków. W dolnej i środkowej części lewej połaci ściany znajdują się duże firnowe pola, popodcinane barierami seraków. Górną część ściany tną charakterystyczne, prawie poziomo przebiegające, śnieżne półki, poprzedzielane skalnymi progami. Całkowita wysokość ściany (ponad lodowcowym kotłem u jej stóp) wynosi około 2800 m. Dolną część Zachodniej Ściany stanowią lodowe skłony, poprzecinane szczelinami i barierami seraków. Ze skłonów tych wyrasta gruszkowato wypukła, skalista ściana (Great Slab, Gran Placca), która kulminuje w wierzchołku góry. Lewym skrajem tej ściany biegnie łukiem lodowo-skalisty kuluar, ograniczony z lewej strony firnowymi scianami, poprzecinanymi skalnymi progami. Wysokość ściany ponad lodowcowym kotłem u jej podstawy wynosi około 2500 m.

Rys.25 K2 - zachodnie żebro

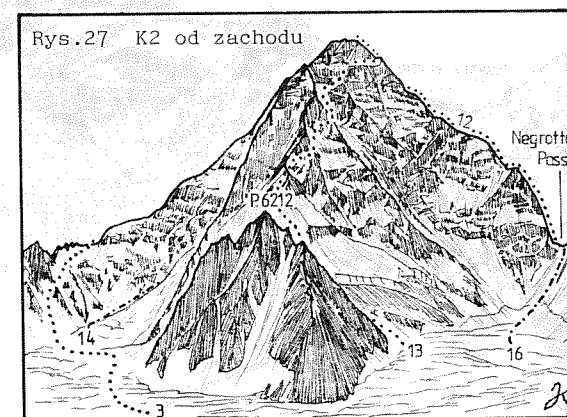
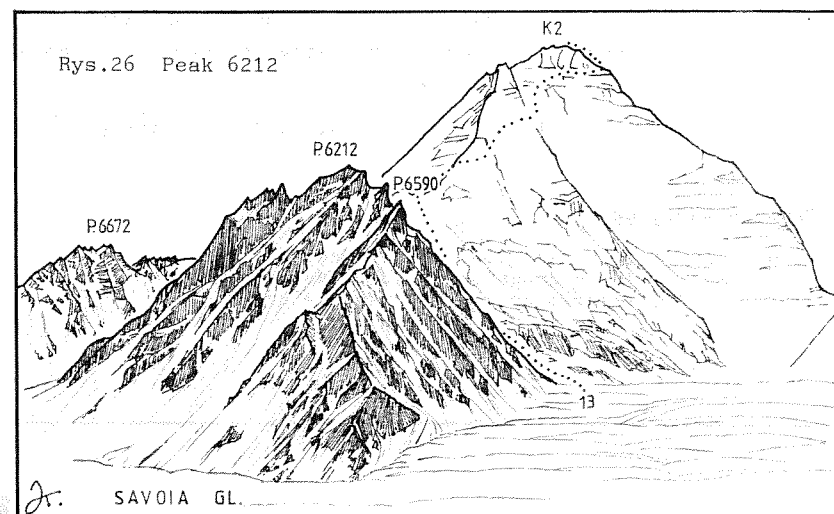
DROGA 13. Z Savoia Gl. przez Zachodnie Zebro (West Ridge, Japanese-1981-Route)(rys.5,10,22-28). Bardzo trudno w skale i lodzie (IV,55°).

Droga biegnie przez lodowcowy kocioł u podstawy pd.-zach. ściany a następnie stromo w lodzie (45-55°) ścianą zachodniego zebra w górę w kierunku jego ostrza. Następnie albo (a): na wysokości około 6500 m trawers w prawo śnieżnymi polami popod skalnymi ścianami grani (niebezpieczeństwo lawin) aż do wysokości około 6700 m; albo (b): dalej wprost w górę na przełęczkę w grani na wys. około 6550 m. Dalej ostrą granią częściowo w skale częściowo po śniegu (30-40°) aż do podstawy około 300 metrowej, pionowej skalnej ściany na wys. ok. 7000 m. Stąd trawers w prawo, a następnie przez 40 metrową trudną skalną ścianę i dalej diagonalnie aż do miejsca obozowego na wąskiej półce na wys. około 7100 m. Powyżej znajdują się dwa duże pola firnowe przedzielone skalnym progiem. Próg ten pokonuje droga po stromych, gładkich płytach ("the slide") i prowadzi dalej do górnej krawędzi górnego pola na wys. 7650 m. Stąd trawersuje w prawo śnieżnymi połkami do olbrzymiego rozgałęziającego się w górze kuluaru ("Y"), zagrożonego spadającymi lawinami. W dole kuluar ten obrywa się 100 metrową ścianą skalną. Droga biegnie około 150 m kątowymi połkami śnieżnymi i skalnymi popod przewieszonymi skałami aż na prawą stronę w/w kuluaru, skąd osiąga jego szerokie, śnieżne koryto ponad jego obrywem. Kuluarem tym, a następnie przez pionowe skały do jego prawego ramienia, którym w górę po śniegu aż na półkę śnieżną ("upper snow band"), ciągnącą się na wys. 8200 popod całą szczytową ścianą. Półką tą w prawo na ostrze zachodniego zebra, które osiąga się na wys. 8300 m, i nim (razem z drogą 12) na wierzchołek.

Obozy i biwaki: 5800,6550,7100,7650,8050,8500.

Próby przejścia: 11.VI.1978 P.Boardman, J.Tasker (Eksp.78/1) do 6700 m (a); 16.VI.1980 P.Boardman, D.Renshaw, D.Scott, J.Tasker (Eksp.80/1) do 7000 m (b).

1.przejście: 7.VIII.1981 E.Ohtani, N.A.Sabir (Eksp.81/2),(b), M.Yamashita do 8460 m.

DROGA 14. Z Savoia Gl. lewą częścią zachodniej ściany ("Sickle")
(rys.4,5,27-29). Szczegóły nieznane.

Po przekroczeniu lodowcowego kotła u podstawy ściany kieruje się droga w kierunku wybitnego, sierpowatego kuluaru, tnącego na całej wysokości lewą połąć ściany.

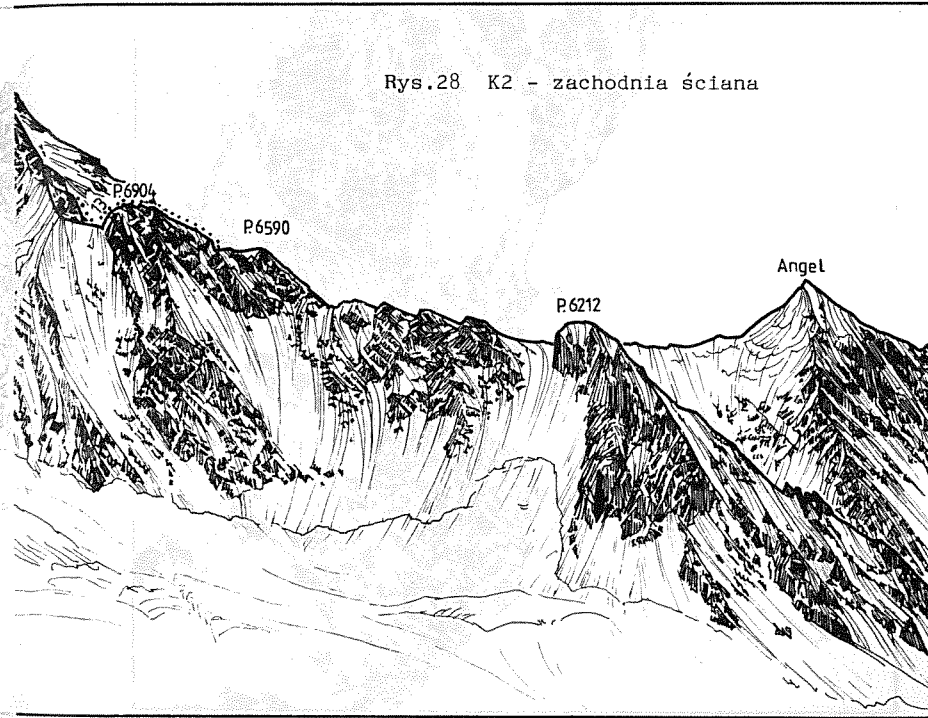
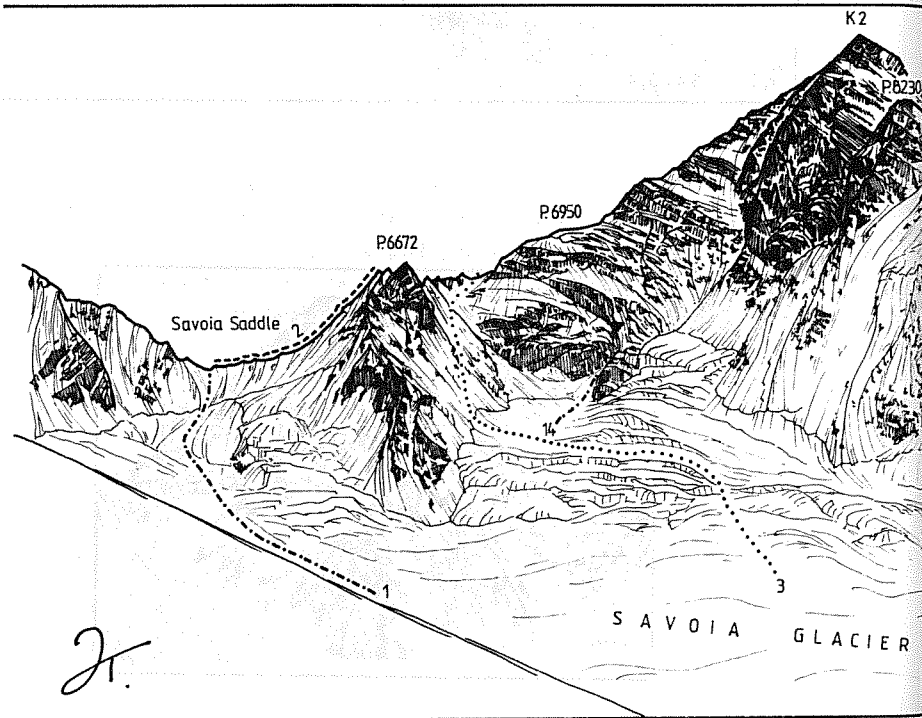
Próba przejścia: 25.VII.1987 W.Kurtyka, J.Troillet (Eksp.87/6)
do 6400 m.

Trawersowania K2

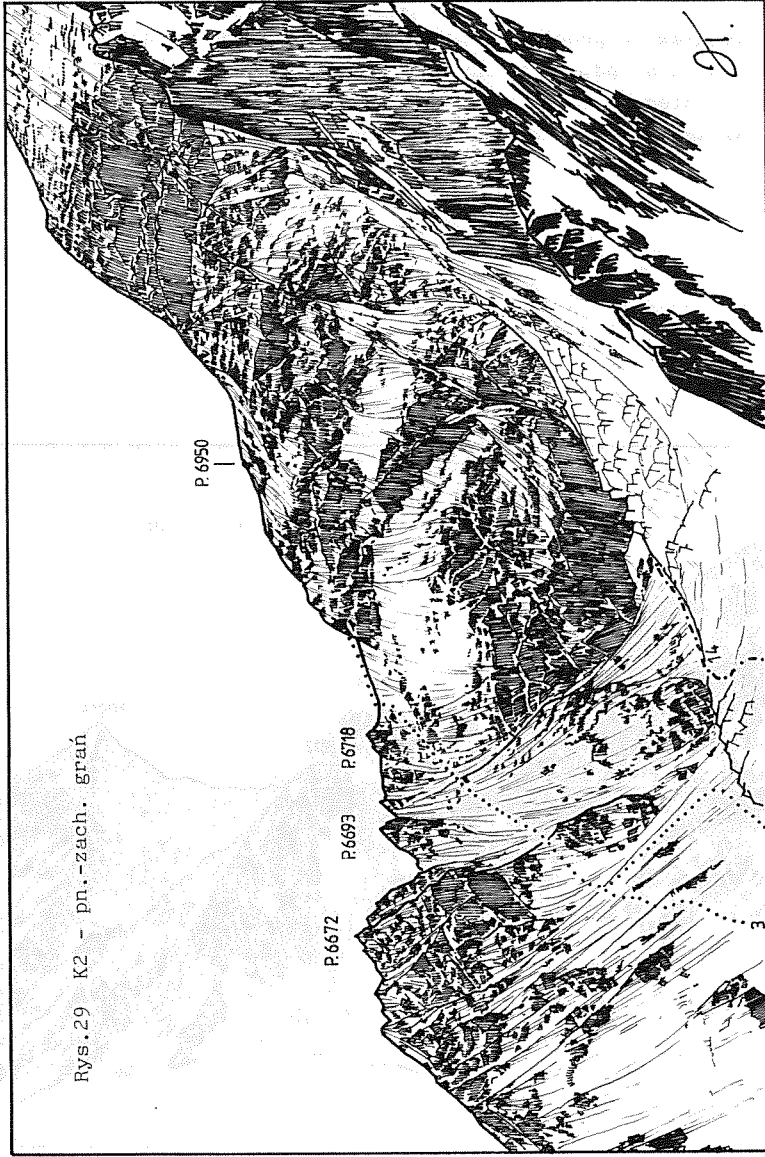
1986 - P.Bozic, P.Piasecki, W.Wróż(+)(Eksp.86/3), wejście drogą 12 - zejście drogą 8; J.Kukuczka, T.Piotrowski(+)(Eksp.86/2), wejście drogą 11 - zejście drogą 8.

Możliwości poprowadzenia nowych dróg

Najciekawsze problemy do rozwiązania to: pn.-zach. grań, zachodnia ściana, pd.-zach. ściana, wschodnia ściana i pn.-wsch. ściana. Interesującymi problemami są też trawersowania graniami oraz wejście zimowe lub solowe na wierzchołek.

Rys.28 K2 - zachodnia ściana

Rys. 29 K2 - pn.-zach. gran

Spis treści

Wprowadzenie	3
Eksploatacja Northern Baltoro Mustagh	9
Savoia Saddle	13
K2	16
Wejścia	17
Północno -Zachodnia Grań	20
Północna Flanka	22
Północno-Wschodnia Grań	25
Południowo-Wschodnia Flanka	34
Południowa Grań	45
Południowo-Zachodnia Flanka	48